

**UCHWAŁA NR XIX/211/25
RADY MIEJSKIEJ W AUGUSTOWIE**

z dnia 30 grudnia 2025 r.

w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Augustów na lata 2026-2035

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1153) i art. 16 b ust. 1 oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214; zm.: Dz. U. z 2025 r. poz. 1302) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Augustów na lata 2026-2035, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Augustów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Augustowie

Dariusz Ostapowicz

Załącznik do uchwały nr XIX/211/25
Rady Miejskiej w Augustowie
z dnia 30 grudnia 2025 r.

Centrum Działań Profilaktycznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2035 Gmina Miasto Augustów

AUGUSTÓW

2025

Spis treści

1. Wstęp	4
1.1. Zakres dokumentu	4
1.2. Współpraca i partycypacja	5
2. Prawne uwarunkowania strategii	5
2.1. Krajowe akty prawne	6
2.2. Międzynarodowe i unijne ramy strategiczne	7
2.3. Lokalne akty prawne i zgodność z dokumentami terytorialnymi	8
3. Część diagnostyczna	9
3.1. Opis Gminy Miasto Augustów	9
3.2. Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie	11
3.2.1. Praca socjalna	11
3.2.2. Pomoc społeczna	13
3.2.3. Przeciwdziałanie przemocy domowej	15
3.3. Dane dotyczące funkcjonowania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie	17
3.4. Metodologia badania analizy danych zastanych	20
3.5. Wyniki Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych Gminy Miasto Augustów 2024	21
3.5.1. Postrzegane problemy społeczne na terenie Miasta Augustów	21
3.5.2. Alkohol	22
3.5.3. Narkotyki	25
3.5.4. Przemoc	27
3.6. Analiza SWOT	28
3.6.1. Mocne strony	31
3.6.2. Słabe strony	35
3.6.3. Szanse	37
3.6.4. Zagrożenia	39
3.6.5. Przewidywane kierunki zmian	43
4. Misja	46
4.1. Wizja i misja	46
4.1.1. Wizja	46
4.1.2. Misja	47
4.2. Cele strategiczne	47
5. Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki	49

5.1. Cel strategiczny I. Wzmocnienie bezpieczeństwa, stabilności i dobrostanu rodzin oraz dzieci i młodzieży	49
5.2. Cel strategiczny II. Kompleksowe wsparcie seniorów i osób z niepełnosprawnościami	52
5.3. Cel strategiczny III. Wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy domowej	54
5.4. Cel strategiczny IV. Zapewnienie wsparcia osobom w kryzysach psychicznych, życiowych i rodzinnych oraz ograniczanie skutków uzależnień	56
5.5. Cel strategiczny V. Wzmacnianie aktywności społecznej mieszkańców, rozwijanie działań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych oraz wzmacnianie potencjału Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	57
6. Realizacja, monitoring i ewaluacja	61
6.1. Zasady realizacji Strategii	61
6.2. Monitoring (częstotliwość, raportowanie)	61
6.3. Ewaluacja (podejście, cykl, pytania ewaluacyjne).....	62
7. Podsumowanie	64

1. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych (dalej: SRPS) jest kluczowym dokumentem polityki społecznej gminy. Wyznacza wspólną, długofalową ścieżkę działania instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych, aby ograniczać ubóstwo i wykluczenie, wzmacniać samodzielność mieszkanek i mieszkańców oraz poprawiać dostępność i jakość usług społecznych blisko miejsca zamieszkania. W odróżnieniu od programów branżowych, SRPS ma charakter nadrzędny i integrujący – scala działania różnych sektorów (m.in. edukacji, zdrowia, mieszkalnictwa, rynku pracy, bezpieczeństwa i partycypacji) w spójny system wsparcia, a nie tylko w interwencje rozwiązujące pojedyncze problemy.

W polskim porządku planistycznym dwa dokumenty stanowią podstawę polityk publicznych gminy: (1) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz (2) Strategia Rozwoju (gminy). To z nich – w układzie wzajemnie powiązanych – wynikają programy wykonawcze, takie jak m.in. gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, program przeciwdziałania przemocy domowej, czy program rewitalizacji.

Niniejszy dokument stanowi Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Augustów na lata 2026-2035.

1.1. Zakres dokumentu

Niniejszy dokument składa się z dwóch komplementarnych części:

- **Część diagnostyczna** – przedstawia wyniki analizy SWOT poprzedzonej analizą danych zastanych (dokumentów, sprawozdań, badań), identyfikuje kluczowe problemy, bariery i wyzwania oraz potencjały rozwojowe społeczności.
- **Część zarządcza** – określa misję oraz cele (strategiczne i operacyjne), a także planowane działania w ramach celów. Zgodnie z ustawą dokument zawiera również ramy finansowania oraz sposób monitorowania realizacji (w tym wskaźniki i zasady ewaluacji).

Przyjęta struktura odpowiada wymaganiom ustawy o pomocy społecznej oraz dobrym praktykom stosowanym w polskich samorządach.

1.2. Współpraca i partycypacja

SRPS powstaje i jest realizowana we współpracy szerokiego grona interesariuszy – mieszkanki i mieszkańców, instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych, służb publicznych i partnerów społeczno-gospodarczych. Taki tryb pracy zwiększa trafność celów i skuteczność działań oraz buduje lokalne partnerstwa na rzecz spójności społecznej.

Rozumienie **problemu społecznego** opieramy na założeniu, że jest to stan lub zjawisko uznane przez wspólnotę za wymagające interwencji ze względu na jego skalę, dotkliwość, niesprawiedliwość lub naruszenie uznanych norm i wartości. Definicja problemu społecznego kształtuje się więc w debacie publicznej i partycypacyjnym procesie ustalania priorytetów, przy czym odbywa się to w granicach istniejących ram prawnych i zobowiązań – w szczególności prawa polskiego, Konstytucji oraz uniwersalnych praw człowieka (rozumianych jako powszechne, niezbywalne prawa przysługujące każdej osobie, chroniące jej godność i wolność).

Ponieważ zależy nam na odniesieniu do **lokalnego kontekstu** w procesie definiowania, czym jest problem społeczny, kluczowa w pracach nad SRPS jest stała współpraca zarówno z organizacjami społecznymi i instytucjami lokalnymi, jak i z mieszkankami oraz mieszkańcami miasta, a także z innymi interesariuszami strategii (w tym m.in. podmiotami rynku pracy, ochrony zdrowia, edukacji i bezpieczeństwa). Taki model współdziałania pozwala dopasować rozwiązania do realnych potrzeb, zapewniać ich wykonalność i wspólnie ponosić odpowiedzialność za rezultaty.

2. Prawne uwarunkowania strategii

SRPS jest dokumentem obowiązkowym na poziomie gminy. Podstawę prawną stanowi art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2025.1214 t.j.):

Zgodnie z art. 16b ustawy o pomocy społecznej SRPS powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian, cele strategiczne projektowanych zmian, sposób realizacji strategii, kierunki niezbędnych działań oraz jej ramy finansowe i wskaźniki realizacji.

2.1. Krajowe akty prawne

Niniejsza strategia odwołuje się do krajowego porządku prawnego, który wyznacza zarówno obowiązki jednostek samorządu terytorialnego, jak i standardy oraz instrumenty prowadzenia polityki społecznej. Wskazane poniżej ustawy tworzą podstawę merytoryczną i organizacyjną działań planowanych w SRPS, a także ramy dla programów wykonawczych wdrażanych na poziomie gminy:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2025.1214 t.j.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.2025.1338 t.j.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U.2025.83 t.j.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2023.2151 t.j.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2023.1939 t.j.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.2025.214 t.j.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2025.913 t.j.);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2025.1208 t.j.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U.2024.1673 t.j.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2025.49 t.j.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U.2025.438 t.j.);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U.2024.1670 t.j.);
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.2024.278 t.j.);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U.2023.1335 t.j.);
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U.2024.246 t.j.);
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U.2024.1512 t.j.);

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.2024.917 t.j.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2025.1461 t.j.);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U.2024.1576 t.j.);

oraz inne ustawy i akty wykonawcze z zakresu spraw społecznych.

2.2. Międzynarodowe i unijne ramy strategiczne

Poniżej wskazano pięć dokumentów o charakterze ogólnym, które wyznaczają kierunki polityk społecznych i stanowią ważny punkt odniesienia dla lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych:

1. Agenda 2030 i 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) ONZ – globalna mapa drogowa przyjęta przez wszystkie państwa członkowskie ONZ, obejmująca 17 celów i 169 zadań, które integrują wymiar społeczny, gospodarczy i środowiskowy. Dla polityk lokalnych szczególnie relewantne są cele dotyczące eliminacji ubóstwa i głodu, zdrowia, edukacji, równości szans, inkluzywnych instytucji oraz partnerstw. Agenda 2030 podkreśla zasadę „nie pozostawiać nikogo w tyle”.
2. Europejski Filar Praw Socjalnych – Plan działania (2021) – wdrożeniowy plan Komisji Europejskiej, który przekłada 20 zasad Filara (dotyczących m.in. równego dostępu do rynku pracy, sprawiedliwych warunków pracy i ochrony socjalnej) na konkretne inicjatywy i trzy mierzalne cele do 2030 r. Dokument wzmacnia spójność społeczną i wspiera państwa oraz samorządy w modernizacji usług społecznych i rynku pracy.
3. Europejska Gwarancja dla Dzieci (2021) – rekomendacja Rady UE mająca zapobiegać wykluczeniu dzieci poprzez zagwarantowanie dostępu do kluczowych, wysokiej jakości i przystępnych usług (edukacja, opieka zdrowotna, żywienie, mieszkalnictwo, opieka i wychowanie przedszkolne), ze szczególnym uwzględnieniem dzieci najbardziej narażonych. Gwarancja stanowi ramę dla lokalnych programów ukierunkowanych na wyrównywanie szans.

4. Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami 2021–2030 (UE) – horyzontalna strategia Unii Europejskiej ukierunkowana na pełne włączenie społeczne, dostępność, niezależne życie i równy dostęp do usług, edukacji, zatrudnienia i uczestnictwa obywatelskiego. Strategia wspiera implementację Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami na poziomie krajowym i lokalnym.
5. Europejska Strategia w zakresie opieki (European Care Strategy, 2022) – inicjatywa Komisji Europejskiej na rzecz podniesienia jakości, dostępności i przystępności usług opiekuńczych (opieka wczesnodziecięca, długoterminowa), a także poprawy sytuacji opiekunów formalnych i nieformalnych. Dokument wyznacza kierunki rozwoju lokalnych systemów usług społecznych i integrowania opieki z innymi politykami.

2.3. Lokalne akty prawne i zgodność z dokumentami terytorialnymi

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Augustów pozostają w zgodzie z:

- Strategią Rozwoju Usług Społecznych – polityka publiczna do roku 2030, przyjętą przez Radę Ministrów (cele: rozwój usług społecznych, wsparcie rodzin, osób starszych i z niepełnosprawnościami);
- Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030, która akcentuje poprawę jakości życia mieszkańców, wzmacnianie usług społecznych, działania na rzecz integracji społecznej oraz rozwój usług skierowanych do rodzin, seniorów i osób zagrożonych wykluczeniem;
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, akcentującą rozwój lokalny i integrację społeczną jako element spójności terytorialnej;
- Lokalnymi dokumentami Augustowa takimi jak Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 i Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2023-2026.

Wszystkie te dokumenty wskazują na potrzebę wzmocnienia usług społecznych, rozwoju profilaktyki, aktywizacji mieszkańców i ochrony osób zagrożonych wykluczeniem, co w pełni odpowiada celom niniejszej Strategii.

3. Część diagnostyczna

3.1. Opis Gminy Miasto Augustów

Augustów leży w północno - wschodniej części Polski, w województwie podlaskim, pomiędzy Wigierskim i Biebrzańskim Parkiem Narodowym. Miasto otoczone jest licznymi jeziorami w większości połączonymi Kanałem Augustowskim. Augustów to 48. miasto w Polsce pod względem powierzchni - 80,90 km²

Augustów jest ważnym węzłem komunikacyjnym oraz ośrodkiem przemysłowym, turystycznym i administracyjnym województwa podlaskiego. Z punktu widzenia liczby ludności stanowi czwarty z kolei ośrodek miejski regionu po stolicy województwa – Białymstoku oraz ośrodkach subregionalnych Suwałkach i Łomży. Miasto od 1993 roku posiada status miejscowości uzdrowiskowej.

Źródło: <https://administracja.mac.gov.pl>

Rysunek 1. Położenie miasta Augustowa na tle powiatu augustowskiego.

Liczba mieszkańców Augustowa zmalała o 380 na przestrzeni lat 2022-2024. Spadek liczby mieszkańców dotyczy zarówno tych w wieku przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym. Z kolei mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 roku życia dla mężczyzn oraz powyżej 60 roku życia dla kobiet) sukcesywnie przybywa, na przestrzeni lat 2022-2024 ich liczba zwiększyła się o 299. Świadczy to o starzejącym się społeczeństwie w Mieście. Odsetek osób w wieku 65 i więcej wzrósł na przestrzeni dwóch ostatnich lat z 23,9% do 25,3%.

Mieszkańcy	2022r.	2023r.	2024r.
Ogółem	29 173	28 995	28 793
W wieku przedprodukcyjnym	4 138	4 014	3 926
W wieku produkcyjnym	18 051	17 817	17 584
W wieku poprodukcyjnym	6 984	7 164	7 283
Kobiety	15 471	15 384	15 269
Mężczyźni	13 702	13 611	13 524

Tabela 1. Liczba mieszkańców Miasta Augustów w latach 2022-2024. Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Dowodem na starzejące się społeczeństwo jest również utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, poniżej wykazano zestawienie za lata 2022-2024, w każdym z nich uzyskiwano ujemny przyrost naturalny, w 2022r. osiągnął najniższą wartość, kiedy to zgonów było aż o 143 więcej niż urodzeń.

Ruch naturalny	2022r.	2023r.	2024r.
Urodzenia żywe	196	192	186
Zgony	339	291	302
Przyrost naturalny	-143	-99	-116
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-4,88	-3,40	-4,01

Tabela 2. Przyrost naturalny w Mieście Augustów w latach 2022-2024. Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Z kolei poziom bezrobocia rejestrowanego w Mieście Augustowie nieznacznie rośnie na przestrzeni ostatnich trzech lat. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wzrósł z 6,6% do 7,1%. Rośnie w szczególności liczba osób długotrwale bezrobotnych – z 624 do 674.

Bezrobocie rejestrowane	2022r.	2023r.	2024r.
Liczba mieszkańców	1 133	1 180	1 181
Długotrwale bezrobotni	624	660	674
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	6,6%	7,0%	7,1%

Tabela 3. Bezrobocie rejestrowane w Mieście Augustów. Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

3.2. Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie

Pomoc społeczna stanowi istotny element polityki społecznej, której celem jest wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, niemożliwych do pokonania samodzielnie. Na terenie Miasta Augustowa za realizację tych zadań odpowiada Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie, współpracujący z innymi instytucjami działającymi na rzecz mieszkańców. Zgodnie z zapisami Ustawy o pomocy społecznej, wsparcie udzielane jest w oparciu o diagnozę sytuacji życiowej osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc, z uwzględnieniem głównych przyczyn trudności występujących w danym środowisku.

3.2.1. Praca socjalna

Praca socjalna to zespół działań mających na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji osób, rodzin, które samodzielnie nie potrafią sobie poradzić z zaistniałymi problemami. Jest to działalność wielozadaniowa skierowana na pomoc we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania społecznego - pełnienie odpowiednich ról społecznych, jak również tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna prowadzona jest we współpracy z wieloma instytucjami, w szczególności są to szkoły, przedszkola, Sąd, kuratorzy zawodowi i społeczni, służba zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie, Powiatowa Komenda Policji, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie, placówki wsparcia dziennego: SOPD „Przystań”, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD w Augustowie, KTSD „Hospicjum” w Augustowie, Fundacja Cordis w Augustowie, placówki dla osób bezdomnych, Środowiskowy Dom Samopomocy w Augustowie, parafie Kościoła katolickiego, organizacje pozarządowe, a w szczególności ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie. Od roku 2013 w Augustowie funkcjonuje Centrum Integracji Społecznej

prowadzone przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno – Gospodarczych im. Zygmunta Augusta w Augustowie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie w roku 2024 zatrudniał 16 pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną, w tym 13 prowadzi pracę środowiskową w terenie.

Jak widzimy w zestawieniu poniżej pracownicy socjalni prowadzą aktywne działania w środowisku obejmujące ogólną liczbę wywiadów środowiskowych, dotyczących m.in. objęcia rodziny pomocą asystenta rodziny. Łączna liczba rodzin z udokumentowaną pracą socjalną zmalała z 1284 do 1142 na przestrzeni ostatniego roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje również z Centrum Integracji Społecznej w związku z zatrudnieniem socjalnym. W zeszłym roku skierowano 60 takich osób, rok wcześniej - 78.

Udokumentowana praca socjalna w środowisku	2023r.	2024r.
Przeprowadzone wywiady środowiskowe	2017	1894
Wywiady w sprawie objęcia rodziny pomocą asystenta rodziny	15	15
Liczba rodzin z udokumentowaną pracą socjalną	1284	1142
Skierowania do CIS wydane przez MOPS	78	60

Tabela 4. Udokumentowana praca socjalna w środowisku - wybrane aspekty. Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2024.

3.2.2. Pomoc społeczna

Poniżej przedstawiono zestawienie powodów przyznania pomocy społecznej w latach 2023-24. Jak widać, najczęstszymi powodami są: długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz ubóstwo. Liczba osób, którym udzielono wsparcia z tych powodów utrzymuje się na względnie stałym poziomie między rokiem 2023 a 2024. Widoczny natomiast jest wzrost w takich sytuacjach jak: bezdomność (z 26 osób do 37), potrzeby ochrony macierzyństwa (z 63 osób do 89) oraz alkoholizm (z 32 osób do 44).

Rok	2023r.		2024r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	327	594	330	602
Bezdomność	24	26	35	37
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	15	63	19	89
w tym potrzeba ochrony wielodzietność	15	63	12	65
Bezrobocie	312	632	324	637
Niepelnosprawność	112	150	117	150
Długotrwała lub ciężka choroba	391	654	384	650
Bezradność w sprawach opiek. – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem:	108	294	111	344
rodziny niepełne	49	139	61	191
rodziny wielodzietne	24	138	32	181
Przemoc domowa	2	2	5	13
Alkoholizm	24	32	30	44
Narkomania	2	2	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5	3	3
Zdarzenia losowe	2	3	4	12

Tabela 5. Główne powody przyznania pomocy mieszkańcom Augustowa w latach 2023-2024. Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za lata 2023-2024.

Łączna liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zmniejsza się na przestrzeni ostatnich kilku lat. Jednak średnia jest znacznie wyższa od powiatowej i wojewódzkiej. Spowodowane jest to faktem, że Miasto Augustów jest jednym z większych ośrodków miejskich w województwie podlaskim.

Liczba świadczeniobiorców	2021r.	2022r.	2023r.	2024r.
Gmina	1 096	1 000	1046	985
Powiat (średnia)	264	253	251	235
Województwo (średnia)	325	315	314	291

Tabela 6. Łączna liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej w porównaniu do średniej powiatowej i wojewódzkiej. Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2024.

Rośnie natomiast liczba osób korzystających z usług opiekuńczych. Zważając uwagę na starzejące się społeczeństwo należy spodziewać się dalszego, postępującego wzrostu w tym aspekcie, co pokazuje, że działania wobec grup korzystających z tego rodzaju usług, w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami, będą niezwykle istotne w ciągu najbliższych lat.

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	2021r.	2022r.	2023r.	2024r.
Liczba osób	78	76	89	91

Tabela 7. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych. Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za lata 2023-2024.

Realizowane są również działania dotyczące wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. W 2024 roku wsparciem asystentów rodziny (dwóch) objęto łącznie 28 rodzin. Natomiast odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej wyniosła 621 736 złotych. Zarówno liczba rodzin jak i odpłatność wzrosła.

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	2023r.	2024r.
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	24	28
Liczba asystentów rodziny	2	2
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	465 688 zł	621 736 zł

Tabela 8. Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej. Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2024.

W 2024r. z czterech mieszkań wspomaganych skorzystało 12 osób, w tym 1 umieszczona w bieżącym roku. Do porównania w roku 2023 z 4 mieszkań chronionych skorzystało łącznie 11 osób.

Mieszkańcy wspierani są w utrzymaniu aktywności społecznej poprzez różnorodne formy aktywizacji, indywidualnie wyselekcjonowane do potrzeb i możliwości. Uczestniczą w różnych działaniach aktywujących i integrujących, część mieszkańców jest uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Augustowie. Mieszkańcy tworzą społeczność, wspólnie organizują czas wolny, pomagają sobie, współuczestniczą w wydarzeniach oferowanych przez lokalne podmioty.

Mieszkania treningowe i wspomagane	2023r.	2024r.
Liczba miejsc w placówkach	12	10
Liczba osób korzystających	11	12
Liczba mieszkań	4	4

Tabela 9. Mieszkania treningowe i wspomagane. Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2024.

3.2.3. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Realizatorem zadania dotyczącego przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Augustowa jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie. Poniżej przedstawiono liczbę osób objętych pomocą w formie poradnictwa w związku z procedurą „Niebieska Karta”. Widoczny jest wzrost osób korzystających z pomocy specjalistycznej, w szczególności psychologicznej (z 56 osób w roku 2023 do 83 osób w roku 2024) oraz socjalnej, zawodowej i rodzinnej.

Rok	2023r.	2024r.
Forma pomocy specjalistycznej	Liczba osób	Liczba osób
psychologiczna	56	83
pedagogiczna	15	10
prawna	46	6
medyczna	0	0
socjalna	99	166
zawodowa i rodzinna	46	166

Tabela 10. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa w związku z procedurą „Niebieska Karta” w latach 2023-2024. Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za lata 2023-2024.

Jeśli chodzi o liczbę zakładanych „Niebieskich Kart” na przestrzeni dwóch ostatnich lat, liczba ta utrzymuje się na bardzo zbliżonym poziomie. Znaczna większość procedur wszczynana jest przez Komendę Powiatową Policji w Augustowie.

Instytucja zakładająca „Niebieską Kartę” – liczba formularzy	2023r.	2024r.
Komenda Powiatowa Policji w Augustowie	88	83
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie	12	10
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie	1	1
Placówki oświatowe	4	9
Ochrona zdrowia	0	1

Tabela 11. Liczba założonych „Niebieskich Kart” w danym roku. Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za lata 2023-2024.

W 2024 roku kontynuowano działania na rzecz 16 rodzin z problemem przemocy, w których powołano grupy diagnostyczno-pomocowe w 2023 roku. W sumie w 2024 roku prowadzono 94 takie grupy, dla porównania w 2023 roku było ich nieco więcej – 100. Zmniejszyła się nieco również liczba ich posiedzeń, z 260 do 243.

W 2024 roku zakończono 71 procedur „Niebieska Karta”, w tym:

- 26 w związku z ustaniem przemocy domowej,
- 27 w związku z rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowania działań,
- 18 odstąpiono od dalszych czynności działań w związku z niepotwierdzeniem stosowania przemocy domowej.

W roku 2024 w ramach realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Augustów na lata 2017 – 2025 zostały przeprowadzone działania skierowane do dzieci z rodzin wieloprotymowych, osób starszych, kadry oświaty i innych podmiotów realizujących działania z zakresu przemocy domowej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny i pracowników placówki wsparcia dziennego Świetlica „Nasza Ostoja”. Wszystkie działania zostały przeprowadzone w ramach działalności Ośrodka.

3.3. Dane dotyczące funkcjonowania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie, zwana dalej MKRPA, działa na podstawie przepisów Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023r. poz.2151). W jej skład wchodzi osoby posiadające przeszkolenie z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie liczy 9 członków powołanych na podstawie Zarządzenia numer 267/19 Burmistrza Miasta Augustowa w sprawie powołania składu osobowego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie.

Do najważniejszych zadań Komisji należą:

1. udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
2. motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego, a w uzasadnionych przypadkach występowanie do Sądu Rejonowego w Augustowie z wnioskiem o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
3. opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kontrolowanie punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
4. działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
5. działalność w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i specjalistycznej, podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
6. realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym.

Ponadto w swojej działalności profilaktycznej i interwencyjnej Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dąży do:

- inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie kultury i sposobu spożywania alkoholu,
- inicjowania działań na rzecz trzeźwości, wspierania działalności w tym zakresie organizacji pozarządowych.

Poniżej przedstawiono zestawienie dotyczące wniosków składanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie w sprawie uruchomienia procedury zmierzającej do zobowiązania do leczenia odwykowego.

Liczba ta najwyższa zdecydowanie była w roku 2021, kiedy to skierowano 92 takie wnioski, w większości przez policję. Na przestrzeni ostatnich lat liczba ta nieco zmalała, jednak utrzymuje się na poziomie ok. 60-70 wniosków rocznie.

Podmioty składające wnioski	2021	2022	2023	2024
Policja	58 , w tym 31 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	39 w tym 22 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	35 , w tym 23 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	33 , w tym 24 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu
Prokuratura Rejonowa w Augustowie	0	0	0	0
Sąd Rejonowy w Augustowie	0	0	1	2
I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Augustowie	0	0	3	0
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie	9 , w tym 2 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	16 , w tym 7 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	4	8 , w tym 4 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu
Członkowie rodzin i osoby prywatne	22	21	17	23
Inne podmioty, np. Stowarzyszenie Niebieska Linia, NZOZ PZP-PTUiW, komisje z innych miast i gmin	2	0	0	2
Szkoły i placówki oświatowe	1	1	1	1
Razem	92	77	61	69

Tabela 12. Wnioski składane do MKRPA w sprawie uruchomienia procedury zmierzającej do zobowiązania do leczenia odwykowego. Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2023-2026.

Natomiast liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ważnych w 2024 roku wygląda następująco. Łącznie jest to 334 ważnych zezwoleń, 194 dotyczy sklepów, a 140 lokalów gastronomicznych.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ważnych w 2024 roku (stan na 31.12.2024 r.)								
1) poza miejscem sprzedaży (detal)				2) w miejscu sprzedaży (gastronomia)				
1. do 4,5% (oraz piwa)	2. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	3. pow. 18%	4. razem	5. do 4,5% (oraz piwa)	6. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	7. pow. 18%	8. razem	9. Ogółem (suma kolumn 4+8)
66	66	62	194	59	43	38	140	334

Tabela 13. Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2023-2026.

Miasto corocznie podejmuje działania w zakresie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym szkolenia przy użyciu metody „Tajemniczego klienta”. Dla przykładu w 2024 roku szkolenie zrealizowano w 38 punktach sprzedaży, 27 sprzedawców poprosiło o dowód osobisty, natomiast 11 tego nie uczyniło.

Z roku na rok rosną opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2023-2026.

3.4. Metodologia badania analizy danych zastanych

Można powiedzieć, że „desk research jako jedna z metod badawczych badań niereaktywnych dziedziczy wszystkie podręcznikowe ich zalety. E. Babbie wyróżnia trzy niereaktywne metody, tj. 1) analizę treści, 2) analizę istniejących danych statystycznych i 3) analizy historyczno-porównawcze. Desk research jest tak naprawdę połączeniem albo wręcz esencją tych metod. W gruntownej i szeroko zakrojonej analizie desk research korzysta się zarówno z analizy treści (już na etapie szukania źródeł), w dużym stopniu także z istniejących danych statystycznych, jak również przeprowadza się przekrojowe analizy i porównania danych historycznych.”¹

W ramach desk research wykorzystano następujące dokumenty:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Augustów na lata 2017-2025;
- Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Miasta Augustowa na lata 2024-2027;
- Raport o Stanie Gminy Miasto Augustów za rok 2024;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2023-2026;
- Strategia Rozwoju Miasta Augustowa na lata 2021-2030;
- Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych Miasto Augustów 2024r.
- Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie za lata 2023-2024.
- Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym za rok 2024.

¹ Z. Bednarowska, *Desk research — wykorzystanie potencjału danych zastanych w prowadzeniu badań marketingowych i społecznych*, *MARKETING I RYNEK* 7/2015, s.18.

3.5. Wyniki Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych Gminy Miasto Augustów 2024

W celu przygotowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zrealizowano Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych Gminy Miasto Augustów w roku 2024. Badaniem ankietowym objęto uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych z terenu Gminy, uczniów szkół ponadpodstawowych oraz dorosłych mieszkańców Gminy.

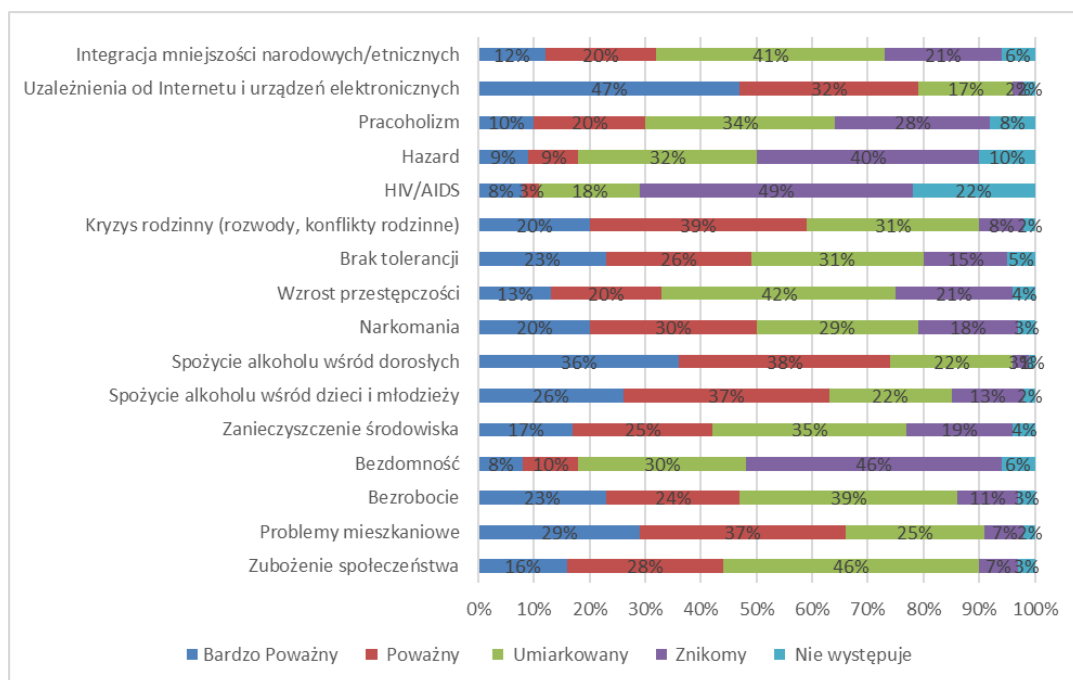
Łącznie przeankietowano:

- 326 uczniów szkół podstawowych, z czego 19 osób wykluczono z dalszych analiz z powodu nierzetelnych odpowiedzi;
- 569 uczniów szkół ponadpodstawowych, z czego 22 osoby wykluczono z dalszych analiz z powodu nierzetelnych odpowiedzi;
- 300 dorosłych mieszkańców.

Odpowiedzi uzyskane w badaniu przedstawiono poniżej w podziale na bloki tematyczne (alkohol, narkotyki, przemoc).

3.5.1. Postrzegane problemy społeczne na terenie Miasta Augustów

Największymi zagrożeniami zdaniem ankietowanych mieszkańców Miasta Augustów są uzależnienia od Internetu i urządzeń elektronicznych - 47% respondentów uznało ten problem za bardzo poważny, a 32% za poważny oraz spożycie alkoholu wśród dorosłych, uznane za bardzo poważny problem przez 36% badanych, a za poważny przez 38%. Duże zaniepokojenie wzbudzają także problemy mieszkaniowe - 29% bardzo poważne, 37% poważne, spożycie alkoholu wśród dzieci i młodzieży - 26% bardzo poważne, 37% poważne oraz kryzysy rodzinne 20% bardzo poważny, 39% poważny. W mniejszym stopniu wskazywano także na brak tolerancji, narkomanię, bezrobocie, zubożenie społeczeństwa, pracoholizm i wzrost przestępczości. Z drugiej strony, problemy takie jak hazard, bezdomność, HIV i AIDS są oceniane jako umiarkowane lub znikome przez znaczną część respondentów.

Wykres 2. Problemy społeczne w opinii dorosłych mieszkańców. Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych Miasto Augustów, 2024r.

3.5.2. Alkohol

3.5.2.1. Wnioski dotyczące uczniów szkół podstawowych

- Większość uczniów (74,84%) wskazała, że żaden z ich najbliższych znajomych nie pije alkoholu częściej niż raz w miesiącu. 9,15% ankietowanych uważa, że jedna osoba z ich grona pije regularnie, a 6,21% – że jest to więcej niż 10 osób. 5,88% respondentów wskazało 2-3 osoby, a 3,27% – 4-5 osób. Jedynie 0,65% oceniło, że do 10 osób w ich otoczeniu spożywa alkohol częściej niż raz w miesiącu.
- 78% badanych zadeklarowało, że nigdy nie miało styczności z alkoholem. 22% miało jednak z nim do czynienia, z czego 9% spróbowało alkoholu tylko raz, 7% zrobiło to kilka razy, a 6% piło alkohol wielokrotnie. Choć większość unika alkoholu, 13% uczniów ma już za sobą wielokrotne spożywanie alkoholu, co budzi pewne zaniepokojenie.
- Wyniki badania pokazują, że najwięcej respondentów spróbowało alkoholu przed 10. rokiem życia (34%), a kolejną grupą byli 13-latkowie (25%). Inicjacja alkoholowa miała również miejsce w wieku 12 i 14 lat, odpowiednio u 15% i 13% badanych. Mniejszy odsetek próbował alkoholu w wieku 11 lat (11%), a tylko 3% w wieku 16 lat.

Wyniki te wskazują na potrzebę wczesnych działań profilaktycznych, aby zapobiec wczesnej inicjacji alkoholowej.

- Większość uczniów (94%) zadeklarowała, że w ciągu ostatnich 30 dni nie piła alkoholu. 2% badanych przyznało, że piło alkohol tylko raz, 2% zadeklarowało, że zdarzyło się to kilka razy, a kolejne 2% spożywało alkohol wiele razy w tym okresie.
- W odpowiedzi na pytanie o trudność zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie, 35% badanych stwierdziło, że nie wiedzą, jak to ocenić. 23% uznało, że nie jest to ani łatwe, ani trudne. 22% wskazało na trudności w zakupie alkoholu (13% uważa, że jest to trudne, a 9% – bardzo trudne). Z kolei 21% respondentów oceniło, że zakup alkoholu przez niepełnoletnich jest łatwy (12%) lub bardzo łatwy (9%).
- Większość uczniów (95,42%) nigdy nie próbowała samodzielnie kupić alkoholu. Natomiast 2% badanych dokonało zakupu alkoholu tylko raz, 1,31% uczniów zrobiło to wielokrotnie, a taki sam procent przyznał, że zdarzyło im się to kilka razy.

3.5.2.2. Wnioski dotyczące uczniów szkół ponadpodstawowych

- Respondenci zostali zapytani, ile osób z ich najbliższego grona pije alkohol częściej niż raz w miesiącu. Wyniki pokazują, że 38,62% badanych stwierdziło, że nikt z ich znajomych nie pije alkoholu z taką częstotliwością. Kolejne grupy to 16,79%, którzy wskazali, że 2-3 osoby piją regularnie, oraz 16,04%, którzy przyznali, że więcej niż 10 osób spożywa alkohol częściej niż raz w miesiącu. Mniejsze grupy respondentów wskazały, że 4-5 osób (12,31%) oraz do 10 osób (8,40%) regularnie spożywają alkohol. 7,84% badanych odpowiedziało, że tylko jedna osoba z ich otoczenia pije alkohol częściej niż raz w miesiącu.
- Młodych mieszkańców Augustowa zapytano, czy kiedykolwiek pili alkohol. Aż 46% odpowiedziało „nie”, co oznacza, że ponad połowa miała już doświadczenie z alkoholem. Spośród tych, którzy pili, 12% przyznało, że zrobiło to tylko raz, 20% wskazało, że kilka razy, a 22% zadeklarowało częstsze spożywanie alkoholu. Wysokie odsetki wskazują na potrzebę zwiększenia świadomości i działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania wczesnym kontaktom z alkoholem w tej grupie wiekowej.
- Respondenci zostali zapytani również o wiek, w którym po raz pierwszy spróbowali alkoholu. Najwięcej osób, 23%, wskazało wiek 15 lat, a 22% – 14 lat. Kolejne grupy to 18% w wieku 16 lat, 11% w wieku 13 lat oraz 10% osób, które spróbowwały alkoholu przed 10 rokiem życia. Wiek 17 lat zadeklarowało 6%, a 18 lat – 5% badanych.

- 72%, zadeklarowała, że nie piła alkoholu w ciągu ostatniego miesiąca. Spośród pozostałych, 13% przyznało, że spożyło alkohol tylko raz, 12% miało z nim kontakt kilka razy, a 3% zadeklarowało, że piło alkohol wielokrotnie.
- Uczniowie szkół ponadpodstawowych zamieszkujący Miasto Augustów również znacznie rzadziej sięgali po alkohol w porównaniu do badania ogólnopolskiego ESPAD 2024. W młodszej kohorcie (15-16 lat) 41,03% próbowało kiedykolwiek alkoholu w porównaniu z innymi uczniami w Polsce, gdzie odsetek wynosił 72,9%. Natomiast, w starszej kohorcie (17-18 lat) 69,54% próbowało alkoholu w porównaniu z ogólnopolskimi wynikami, które wynosiły 91,3%.

3.5.2.3. *Wnioski dotyczące dorosłych mieszkańców*

- Badanie dotyczące nawyków związanych ze spożywaniem alkoholu wśród dorosłych mieszkańców Miasta wykazało, że około 70,81% dorosłych mieszkańców Miasta spożywa alkohol. Najwięcej, bo 31,54%, pije go rzadziej niż raz w miesiącu. Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 16,11%, a raz w miesiącu – 15,44%. Regularniejsze picie deklaruje 4,03% (raz w tygodniu) i 3,02% (kilka razy w tygodniu). Codzienne spożywanie alkoholu zadeklarowało jedynie 0,67% badanych.
- W ciągu ostatnich 12 miesięcy większość badanych doświadczyła różnych sytuacji związanych ze spożywaniem alkoholu w przestrzeni publicznej. Najczęściej wskazywano głośne zachowanie młodzieży (58%), awantury (39%), wandalizm (30,67%) oraz bójki (20,67%). Bezpośredniej krzywdy doznało 3% badanych. Jednocześnie 29,33% respondentów zadeklarowało, że nie spotkało się z żadnym z tych incydentów.
- Większość ankietowanych oceniła dostępność alkoholu dla niepełnoletnich na terenie miasta jako dużą. 29,77% wskazało, że jest ona raczej duża, a 26,42% uznało ją za bardzo dużą. Odpowiedź „raczej ograniczona” wybrało 22,41% badanych, a jedynie 7,69% uważa, że dostępność jest bardzo ograniczona. Brak opinii w tej kwestii zadeklarowało 13,71% ankietowanych.
- Aż 38,79% respondentów oceniło dostępność alkoholu dla nietrzeźwych jako raczej dużą, a 33,45% za bardzo dużą. Jedynie 12,71% stwierdziło, że dostępność jest raczej ograniczona, a tylko 4,35% określiło ją jako bardzo ograniczoną. Brak opinii w tej kwestii wyraziło 10% ankietowanych.

3.5.3. Narkotyki

3.5.3.1. Wnioski dotyczące uczniów szkół podstawowych

- Wśród ankietowanych uczniów, aż 98% zadeklarowało, że nigdy nie miało kontaktu z narkotykami. Tylko 2% przyznało się do spróbowania narkotyków – 1% zrobiło to raz, a 1% wiele razy.
- Większość uczniów (52,46%) uważa, że nikt z ich kolegów ani koleżanek z klasy nie ma kontaktu z narkotykami lub dopalaczami. 21,97% badanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie, a 19,02% wskazało na pojedyncze osoby. Jedynie mniej niż 3% respondentów wskazało na „mniejszość”, „około połowy” lub „większość” swoich rówieśników, co sugeruje rzadkie wskazywanie na szerszy problem wśród badanej grupy.
- Zdecydowana większość uczniów (98,02%) zadeklarowała, że nigdy nie kupiła narkotyków.
- Większość uczniów (96,04%) zadeklarowała, że nie miałyby ochoty spróbować narkotyków, nawet gdyby nadarzyła się taka okazja. Tylko 3,96% respondentów przyznało, że sięgnęłoby po środek odurzający, gdyby pojawiła się ku temu odpowiednia okazja.
- Przeważająca część badanych nie ma zdania na temat łatwości zakupu narkotyków przez osoby niepełnoletnie, z 22% twierdzącą, że jest to bardzo trudne, oraz 15% uznającą to za trudne. 10% uważa, że nie jest to ani łatwe, ani trudne, a 7% ocenia zakup jako łatwy (5%) lub bardzo łatwy (2%).

3.5.3.2. Wnioski dotyczące uczniów szkół ponadpodstawowych

- 85% respondentów nie miało doświadczenia z narkotykami, natomiast 15% przyznało, że spróbowało takich substancji. Wśród nich 5% używało narkotyków tylko raz, 6% miało z nimi kontakt kilka razy, a 4% zadeklarowało, że używało narkotyków wielokrotnie.
- Badani zostali zapytani o używanie narkotyków w ciągu ostatniego miesiąca. Większość, 96%, zadeklarowała, że nie miała kontaktu z narkotykami w tym okresie. 2% przyznało się do jednorazowego użycia, a kolejne 2% zadeklarowało kontakt z narkotykami kilka razy. Żaden z respondentów nie zgłosił wielokrotnego używania narkotyków w ciągu ostatniego miesiąca.

- Większość uczniów (64%) deklarujących inicjację narkotykową, nie zażywa już tych substancji, druga najliczniejsza grupa to 22% uczniów, którzy deklarują kontakt z narkotykami kilka razy w roku.
- Spożywanie marihuany i/lub haszyszu jest najbardziej rozpowszechnione wśród uczniów będących po inicjacji narkotykowej, co deklaruje 63% z nich.
- Respondenci zostali zapytani, ilu ich kolegów i koleżanek z klasy miało kontakt z narkotykami i dopalaczami. Największa grupa, 26,82%, uznała, że pojedyncze osoby z klasy miały taki kontakt. Niewiele mniejszy odsetek, 26,44%, wskazał, że żaden z ich znajomych nie miał kontaktu z narkotykami. 21,97% badanych zadeklarowało, że nie wie lub trudno im ocenić, ilu kolegów i koleżanek miało kontakt z tymi substancjami. Kolejną odpowiedzią była „mniejszość”, którą wybrało 11,73% respondentów. „Okolo połowy” klasy zaznaczyło 8,19%, a „większość” wskazało 4,84% badanych.
- Uczniów szkół ponadpodstawowych zapytano, czy spróbowaliby narkotyków, gdyby mieli do tego okazję. Analiza odpowiedzi pokazuje, że zdecydowana większość badanych wykazuje negatywną postawę wobec próbowania narkotyków. Zaledwie 7,08% respondentów zadeklarowało, że byłoby skłonnych spróbować narkotyku w przypadku nadarzającej się okazji, podczas gdy 92,92% odpowiedziało, że nie spróbowaloby narkotyku, gdyby nadarzyła się taka okazja.

3.5.3.3. Wnioski dotyczące dorosłych

- Większość respondentów nie miała wiedzy na temat dostępności narkotyków w Mieście Augustów (42,33%). Niemniej, 31,67% uważa, że zdobycie narkotyków jest raczej łatwe i nie wymaga dużego wysiłku, a 9,33% stwierdziło, że jest to łatwe i dostępne dla każdego. Z kolei 1,33% badanych uznało, że narkotyki są bardzo trudne do zdobycia, 9% twierdziło, że raczej trudno je zdobyć, a 6,33% uważało, że zdobycie ich jest trudne i wymaga wysiłku.
- W badaniu dotyczącym znajomości osób zażywających narkotyki, 43,14% dorosłych mieszkańców miasta zadeklarowało, że nie zna żadnej takiej osoby. Jedna piąta (26,76%) zna od jednej do pięciu osób, które zażywają narkotyki. Około 10% badanych zna od 6 do 10 takich osób (10,03%) lub więcej niż 10 osób (10,37%). Zaledwie 9,70% ankietowanych zna tylko jedną osobę, która zażywa narkotyki. Diagnoza przeprowadzona w 2021 roku wykazała, że połowa badanych nie znała ani jednej

osoby zażywającej narkotyki. Jedną taką osobę znała 9% odpowiadających, natomiast blisko jedna czwarta znała do 5 takich osób. Pozostali mieszkańcy (17%) znali wiele takich osób.

- Aż 21,48% ankietowanych dorosłych mieszkańców miasta przyznało, że kiedykolwiek sięgnęli po substancję uważaną za narkotyk. Jest to wynik wyższy od uzyskanego w Diagnozie w 2021 roku, wtedy odsetek osób deklarujących zażycie narkotyku w swoim życiu wyniósł 15%.
- 5,70% badanych przyznało, że kiedykolwiek pracowało pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- Lokalne badanie przeprowadzone wśród mieszkańców Miasta wykazało, iż po substancje psychoaktywne sięgnęło 21,48% ankietowanych, co jest wynikiem wyższym od średniej krajowej, uzyskanej w badaniu „Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020” przygotowanym przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, o 5,38 punktu procentowego.

3.5.4. Przemoc

3.5.4.1. Wnioski dotyczące uczniów szkół podstawowych

- Ponad 11% uczniów doświadczyło w domu przemocy psychicznej, a 0,98% – fizycznej. Z kolei 9,15% dzieci wskazało, że doświadczyło obu form przemocy, co wskazuje na powagę sytuacji.
- Wyniki badania dotyczące przemocy rówieśniczej pokazują, że znaczna część respondentów miała z nimi do czynienia. Aż 46% uczniów zostało wykluczonych lub odtrąconych przez rówieśników, a 32% było uderzonych lub pobitych w szkole. Ponadto, 26% otrzymało obraźliwe wiadomości, a 21% padło ofiarą kradzieży. W przypadku 20% uczniów wystąpiły sytuacje zmuszania do działania wbrew swojej woli, a 18% miało do czynienia z publikowaniem w Internecie prywatnych informacji lub zdjęć. Cyberprzemoc dotknęła 17% badanych, a 8% uczniów doświadczyło napastowania seksualnego.

3.5.4.2. Wnioski dotyczące uczniów szkół ponadpodstawowych

- W badaniu dotyczącym doświadczeń związanych z przemocą w domu, 76,49% respondentów zadeklarowało, że nigdy nie doświadczyli żadnej formy przemocy. Jednakże, 15,11% przyznało, że doświadczyli przemocy psychicznej. 1,49%

respondentów zadeklarowało, że doświadczyło wyłącznie przemocy fizycznej, a 6,90% przyznało, że doświadczyło zarówno przemocy fizycznej, jak i psychicznej.

- W badaniu dotyczącym trudnych doświadczeń w szkole, 37% uczniów zgłosiło wykluczenie przez innych, a 17% otrzymało obraźliwe wiadomości SMS lub e-maile. 17% padło ofiarą cyberprzemocy, 16% zostało zmuszone do robienia czegoś wbrew woli, a 14% doświadczyło pobicia przez rówieśników. 7% uczniów zgłosiło napastowanie seksualne, a 5% zmuszanie do kupowania papierosów lub alkoholu.

3.5.7.3 Wnioski dotyczące dorosłych

- Ponad połowa respondentów (54,85%) zna osoby lub gospodarstwa domowe, w których dochodzi do różnych form przemocy, takich jak przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna lub ekonomiczna. 27,42% badanych zna jedno lub dwa takie domy, 16,39% wskazało kilka, a 11,04% zna wiele takich gospodarstw domowych. Wyniki są zbliżone do tych uzyskanych w Diagnostyce przeprowadzonej w 2021 roku, kiedy ponad połowa respondentów znała minimum jedną taką rodzinę. Aż 16% znało od 3 do 5 takich rodzin, a aż 7% osób deklarowało, że zna ponad 10 takich sytuacji.
- 7,41% ankietowanych przyznało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyli przemocy domowej..

3.6. Analiza SWOT

Na podstawie analizy dokumentów zastanych oraz wyników przeprowadzonej ankiety skierowanej do pracowników lokalnych instytucji w Gminie Miasto Augustów przygotowano analizę SWOT. Analiza SWOT to technika porządkowania listy zidentyfikowanych w toku diagnozy czynników strategicznych (w tym wypadku – problemów społecznych). Polega ona na posegregowaniu zbioru czynników na cztery podzbiory, nazwane z angielskiego: *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) i *Threats* (zagrożenia), przy czym podział na podzbiory jest adekwatny (każdy czynnik strategiczny należy do któregoś z podzbiorów) i rozłączny (żaden czynnik nie należy jednocześnie do więcej niż jednego podzbioru). Michał Nowicki w swoim artykule naukowym opisuje podzbiory SWOT w następujący sposób:

„**1. mocne strony** (siły) → czynniki wewnętrzne (cechy badanego obiektu i/lub zależne od niego) stanowiące atut, zaletę analizowanego obiektu, uwarunkowania pozytywnie oddziałujące, które pozwalają na budowanie przewagi (siły); to umiejętności lub potencjał umożliwiające rozumienie strategii i wprowadzanie jej w życie;

2. słabe strony (słabości) → uwarunkowania wewnętrzne (cechy badanego obiektu i/lub zależne od niego), stanowiące słabość, wadę badanego obiektu, czyli determinanty negatywnie oddziałujące na budowę przewagi (siły) lub wręcz stanowiące barierę tego procesu; to brak pewnej umiejętności lub zdolności, który nie pozwala dokonać wyboru i wdrażać strategii;

3. szanse → czynniki zewnętrzne (cechy otoczenia i/lub aspekty jego oddziaływania na badany obiekt) stwarzające dla analizowanego obiektu szanse na korzystną zmianę i osiągnięcie założonego celu; są to wszelkie zjawiska i tendencje zachodzące w otoczeniu, które stanowią impuls rozwoju i środek ograniczający zagrożenia, jeśli tylko zostaną odpowiednio wcześniej i prawidłowo zidentyfikowane i wykorzystane, szanse pobudzają możliwości osiągnięcia bardzo dobrych wyników działania;

4. zagrożenia → uwarunkowania zewnętrzne (cechy otoczenia i/lub aspekty jego oddziaływania na badany obiekt) stanowiące utrudnienia i bariery stwarzające dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo wystąpienia zmiany niekorzystnej, a więc zmiany oddalającej od osiągnięcia założonego celu lub powodującej konieczność poniesienia dodatkowych kosztów, wysiłków i nakładów; zagrożenia to obszary w otoczeniu, które zwiększają trudności napotymane w trakcie działania i ograniczają możliwości osiągnięcia dobrych wyników.”²

² M. Nowicki, SWOT [w:] *Kompendium metod i technik zarządzania. Technika i ćwiczenia*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2015, s. 327.

W rezultacie otrzymuje się następującą matrycę:

W niniejszej diagnozie zastosowano rozszerzoną analizę SWOT, polegającą na tym, że w odniesieniu do każdego zidentyfikowanego problemu społecznego oceniono jego **rangę** (stopień jego ważności dla spójności społecznej w Augustowie) i **zmiennosc w czasie** (tendencję zmian, jakich można oczekiwać w ciągu najbliższych lat, jeśli nie podjęte zostaną żadne działania). Pierwsze kryterium posłużyło do uszeregowania problemów według gradacji ważności. Drugie kryterium posłużyło ekspertom do zarysowania prognozy, jak zmieniłyby się w ciągu pięciu lat ranking problemów – dzięki takiemu zabiegowi jesteśmy jednocześnie w stanie prześledzić proces, jak i funkcje różnych zjawisk w obecnej chwili³.

Przygotowana analiza SWOT została poddana ocenie Zespołowi powołanemu w celu realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w celu oceny siły czynników i zmienności w czasie poszczególnych aspektów. W tabelach poniżej przedstawiono analizę SWOT wraz z wynikami dotyczącymi siły czynników (kolumna 3) oraz zmienności w czasie (kolumna 4).

³ Zastosowane w *Projekcie Słupskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019 – 2025+ ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji – POLITYKA SPOŁECZNA SŁUPSK 2025+ oraz innych strategiach społecznych np. Mazowieckim Programie Ochrony Zabytków.*

3.6.1. Mocne strony

Mocne strony			
Promocja i ochrona zdrowia:		Siła czynnika	Zmiana w czasie
1. Funkcjonowanie punktów i usług specjalistycznych w zakresie ochrony zdrowia	Na terenie Miasta dostępna jest sieć usług wspierających ochronę zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców. Istotnym atutem jest funkcjonowanie ośrodków zdrowia, poradni podstawowej opieki zdrowotnej oraz gabinetów lekarskich, które zapewniają dostęp do lekarzy rodzinnych, pielęgniarek i podstawowych świadczeń medycznych, umożliwiając realizację profilaktyki, diagnostyki i leczenia na poziomie lokalnym. Ważnym elementem systemu są również usługi specjalistyczne w obszarze zdrowia psychicznego. Na terenie Miasta działa między innymi poradnia zdrowia psychicznego, terapii uzależnień i współuzależnienia, a także punkt konsultacyjny dostępny także w weekendy. Dzięki temu mieszkańcy mają szeroki i zintegrowany dostęp do wsparcia medycznego, psychologicznego i terapeutycznego.	3	1,5
2. Realizacja programów profilaktycznych w zakresie zdrowia fizycznego i psychicznego	W Mieście systematycznie realizowane są działania ukierunkowane na promocję zdrowego stylu życia i wzmacnianie dobrostanu mieszkańców. Obejmują one programy profilaktyki otyłości wśród dzieci i młodzieży, edukację zdrowotną, a także inicjatywy promujące aktywność fizyczną w różnych grupach wiekowych. Funkcjonują także grupy wsparciowo-edukacyjne dla rodziców, programy dla dzieci i młodzieży z trudnościami emocjonalnymi oraz działania z zakresu profilaktyki zaburzeń psychicznych i uzależnień.	4	2
Wsparcie rodziny, dzieci i systemu opieki:			
3. Realizacja programów i grup wsparcia wzmacniających kompetencje rodzicielskie	W Mieście skutecznie rozwijane są działania wspierające rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ramach Miejskiego Programu Wspierania Rodziny prowadzone są grupy wsparciowo-edukacyjne dla rodziców organizowane przez MOPS w Augustowie, umożliwiające bezpłatny udział w spotkaniach z psychologiem. Inicjatywy te służą wzmacnianiu kompetencji rodzicielskich, rozwijaniu umiejętności budowania relacji z dzieckiem oraz radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Program obejmuje również warsztaty, poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne i działania integracyjne dla rodzin, co	4	2,5

	sprzyja poprawie funkcjonowania rodzin przeżywających trudności wychowawcze i wzmacnia lokalny system wsparcia rodziny.		
4. Kompleksowy system wsparcia rodzin i dzieci	W Mieście funkcjonuje spójny system pomocy rodzinom, obejmujący działania asystentów rodziny, pracowników socjalnych oraz psychologów. Dzięki temu możliwe jest indywidualne podejście do potrzeb rodzin, wczesne reagowanie na kryzysy opiekuńczo-wychowawcze oraz skuteczne zapobieganie przemocy i zaniedbaniom.	4	2,5
5. System przeciwdziałania przemocy domowej.	W Mieście funkcjonuje dobrze rozwinięty system reagowania na przemoc domową, oparty na procedurze Niebieskiej Karty oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele różnych instytucji – ośrodka pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia oraz organizacji pozarządowych – co umożliwia szybkie i skoordynowane działania pomocowe. Dzięki temu możliwe jest skuteczne rozpoznawanie zagrożeń, udzielanie wsparcia osobom doświadczającym przemocy oraz prowadzenie działań profilaktycznych i interwencyjnych na poziomie lokalnym.	4	3
Edukacja, wychowanie i rozwój kompetencji społecznych:			
6. Szeroka oferta programów profilaktycznych i wychowawczych w placówkach oświatowych	Na terenie Miasta realizowane są liczne programy edukacyjne i profilaktyczne wspierające rozwój emocjonalny i społeczny uczniów, obejmujące m.in. tematykę zdrowia psychicznego, przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, uzależnieniom i cyberprzemocy. Szkoły organizują także warsztaty, projekty i zajęcia pozalekcyjne kształtujące empatię, odpowiedzialność i umiejętność współpracy, co sprzyja budowaniu pozytywnego klimatu wychowawczego oraz zdrowych relacji społecznych.	3	1,5
7. Rozwój pasji i zainteresowań młodzieży poprzez działalność świetlic i programów pozaszkolnych	Na terenie Miasta realizowane są inicjatywy wspierające rozwój talentów i zainteresowań młodzieży, takie jak programy prowadzone w świetlicy „Nasza Ostoja” oraz w ramach projektu „Przestrzeń dla Młodych”. Zajęcia sportowe prowadzone przez kluby sportowe, artystyczne, techniczne i muzyczne organizowane w APK oraz zajęcia prowadzone przez ODK przy SM w Augustowie stanowią atrakcyjną alternatywę dla spędzania wolnego czasu, sprzyjają integracji rówieśniczej oraz wzmacniają więzi społeczne. Programy te wspierają	3	2

	młodych ludzi w odkrywaniu pasji, rozwijaniu kompetencji społecznych i budowaniu poczucia przynależności do lokalnej społeczności.		
8. Organizacja szkoleń i warsztatów dla pracowników oświaty	Na terenie Miasta realizowane są cykliczne szkolenia i warsztaty doskonalące dla nauczycieli oraz wychowawców, m.in. w ramach inicjatywy Augustowska Akademia Profesjonalisty. Zajęcia te rozwijają kompetencje zawodowe pracowników oświaty, w szczególności w zakresie integracji grupy, profilaktyki wychowawczej oraz budowania wspólnoty szkolnej. Dzięki tym działaniom kadra pedagogiczna zyskuje praktyczne narzędzia wspierające rozwój emocjonalny i społeczny uczniów, co przekłada się na wyższą jakość pracy wychowawczej i edukacyjnej w placówkach.	4	3
Polityka senioralna i integracja osób z niepełnosprawnościami:			
9. Aktywność i integracja społeczna seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami	W Mieście działają kluby seniora, organizowane są spotkania integracyjne, wydarzenia kulturalne i zajęcia aktywizujące, które sprzyjają budowaniu więzi społecznych, przeciwdziałają izolacji i promują aktywne starzenie się.	3	3
10. Wdrożenie nowoczesnych form wsparcia poprzez funkcjonowanie programów teleopieki	Na terenie Miasta funkcjonują programy teleopieki, które wykorzystują nowoczesne technologie do wspierania osób starszych i z niepełnosprawnościami w ich środowisku domowym. Rozwiązania te zwiększają poczucie bezpieczeństwa, umożliwiają szybką reakcję w sytuacjach zagrożenia oraz poprawiają komfort i jakość życia osób wymagających stałej opieki.	4	2,5
11. Rozwój usług opiekuńczych i wsparcia środowiskowego	Na terenie Miasta funkcjonują usługi opiekuńcze i specjalistyczne, które zapewniają osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami pomoc w codziennym funkcjonowaniu, poprawę jakości życia i możliwość dłuższego pozostania w środowisku domowym. W ramach działań realizowane są także programy takie jak „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” czy „TELEOPIEKA”. Prowadzone są także mieszkania wspomagane, Centrum Aktywności Seniora.	4,5	3
Rozwój lokalny i aktywność społeczno-ekonomiczna:			

12. Działania na rzecz aktywizacji zawodowej i przeciwdziałania bezrobociu	W Mieście realizowane są programy wspierające osoby bezrobotne i zagrożone wykluczeniem społecznym, obejmujące szkolenia, doradztwo zawodowe oraz wsparcie w podejmowaniu zatrudnienia. Funkcjonowanie programu „Młodzi na Start”, centrum integracji społecznej.	4	2,5
13. Rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego Miasta	Miasto dysponuje atrakcyjnymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, które sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji. Na jego terenie znajduje się wiele obiektów wykorzystywanych zarówno przez turystów odwiedzających miasto, szczególnie w okresie letnim, jak i przez mieszkańców w ciągu całego roku. Równocześnie systematyczne inwestycje w infrastrukturę drogową, sportową, rekreacyjną i społeczną poprawiają jakość życia mieszkańców oraz tworzą przestrzeń sprzyjającą aktywności fizycznej, integracji i podejmowaniu inicjatyw lokalnych.	3,5	3,5
14. Rozwój i aktywność kulturalna Miasta	Miasto charakteryzuje się dobrze rozwiniętym i dynamicznie działającym zapleczem kulturalnym, które odgrywa istotną rolę w integracji społecznej i budowaniu tożsamości lokalnej. Augustowskie Placówki Kultury: Dom Kultury, Biblioteka oraz Muzeum, realizują szeroki wachlarz inicjatyw artystycznych, edukacyjnych i społecznych skierowanych do różnych grup wiekowych. Instytucje te promują lokalną historię, tradycję oraz współczesne formy ekspresji artystycznej. Na terenie Augustowa funkcjonuje również Dyskusyjny Klub Filmowy Kinochłon, który popularyzuje sztukę filmową, organizuje pokazy filmowe, spotkania z twórcami, krytykami i filmoznawcami. Dzięki tak bogatej ofercie kulturalnej mieszkańcy mają możliwość aktywnego uczestnictwa w kulturze, rozwijania zainteresowań i budowania więzi społecznych.	4	3

3.6.2. Słabe strony

Słabe strony			
Promocja i ochrona zdrowia:		Siła czynnika	Zmiana w czasie
15. Brak wyspecjalizowanego centrum medycznego o wysokim standardzie usług	Na terenie Miasta brakuje nowoczesnego ośrodka medycznego oferującego kompleksowe usługi specjalistyczne na wysokim poziomie. Mieszkańcy są często zmuszeni do korzystania z pomocy medycznej w odległych miejscowościach, co stanowi szczególne utrudnienie dla osób starszych, z niepełnosprawnościami lub o ograniczonych możliwościach finansowych.	4	4
16. Długi czas oczekiwania na specjalistyczne usługi medyczne	W Augustowie zauważalny jest niedobór specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, obejmujący zarówno konsultacje lekarskie, jak i zabiegi oraz rehabilitację. Czas oczekiwania na wizytę u specjalisty jest długi, co utrudnia skuteczne leczenie i wczesną interwencję medyczną.	5	5
Wsparcie rodziny, dzieci i systemu opieki:			
17. Ograniczona dostępność poradni psychologicznych dla dzieci i młodzieży	W mieście występuje niedostateczna liczba specjalistów świadczących pomoc psychologiczną i terapeutyczną dla dzieci oraz młodzieży. Rosnące zapotrzebowanie na tego typu wsparcie powoduje wydłużone kolejki i utrudniony dostęp do pomocy w sytuacjach wymagających szybkiej interwencji, co może negatywnie wpływać na zdrowie emocjonalne młodych mieszkańców.	4	3,57
18. Niewystarczająca liczba specjalistów pracujących w systemie wsparcia rodzin	System pomocy rodzinie, mimo funkcjonowania programów i grup wsparcia, zmaga się z niedoborem psychologów, terapeutów i pedagogów, co utrudnia prowadzenie intensywnej i długofalowej pracy z rodzinami przeżywającymi kryzysy opiekuńczo-wychowawcze.	3,57	3,57

Edukacja, wychowanie i rozwój kompetencji społecznych:			
19. Niedostateczna liczba całorocznych miejsc rekreacji i integracji dla dzieci	W Augustowie brakuje atrakcyjnych przestrzeni przeznaczonych dla dzieci, służących zabawie i organizowaniu wydarzeń okolicznościowych przez cały rok. Brak takich obiektów ogranicza możliwości aktywnego i twórczego spędzania czasu wolnego poza domem, szczególnie w okresie jesienno-zimowym.	3,43	3,5
20. Niewystarczająca ilość działań profilaktycznych w obszarze zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży	Wciąż niewystarczająco rozwinięte są programy i warsztaty dotyczące radzenia sobie ze stresem, lękiem, hejtem czy niskim poczuciem własnej wartości. Zwiększenie liczby tego typu inicjatyw mogłoby wzmocnić odporność psychiczną młodych ludzi i przeciwdziałać narastającym problemom emocjonalnym, często prowadzącym do uzależnień czy zachowań ryzykownych.	3,57	3,29
Polityka senioralna i integracja osób z niepełnosprawnościami:			
21. Niewystarczająca liczba miejsc w placówkach wsparcia i opieki dla osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów	W Augustowie nie ma placówki wsparcia dziennego dla osób starszych oraz Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy, a czas oczekiwania na przyjęcie sięga nawet kilku miesięcy. Osoby z trudnościami zdrowotnymi, psychicznymi, czy niepełnosprawnościami często pozostają bez odpowiedniego wsparcia, co zwiększa ryzyko izolacji i pogłębia wykluczenie społeczne.	3,64	3
22. Ograniczone możliwości aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami	Osoby z niepełnosprawnościami napotykają trudności w kontynuowaniu ścieżki zawodowej np. po zakończeniu uczestnictwa w Warsztacie Terapii Zawodowej. Niewystarczająca ilość miejsc pracy dostosowanych do ich potrzeb ogranicza szanse na samorealizację i włączenie społeczne.	4	3,43
Rozwój lokalny i aktywność społeczno-ekonomiczna:			
23. Migracja młodych mieszkańców	W mieście obserwuje się systematyczne zmniejszanie liczby osób w wieku produkcyjnym oraz migrację młodych ludzi do większych ośrodków miejskich. Przyczynami są ograniczona oferta edukacyjna (brak uczelni wyższych), niewystarczająca liczba miejsc pracy odpowiadających aspiracjom zawodowym oraz niedostatecznie zróżnicowana oferta kulturalna. Zjawisko to wpływa na osłabienie potencjału rozwojowego miasta.	3,64	3,86

24. Starzenie się społeczeństwa i rosnące obciążenie systemu opieki społecznej	Wzrost odsetka osób starszych przy jednoczesnym spadku liczby urodzeń prowadzi do pogłębiania się niekorzystnych zmian demograficznych. Skutkiem tego może być zwiększone zapotrzebowanie na świadczenia opiekuńcze, zdrowotne i społeczne oraz ograniczenie dostępnej siły roboczej.	3,64	3,57
25. Ograniczony dostęp do mieszkań komunalnych i socjalnych	W Augustowie występuje niedobór lokali przeznaczonych dla osób o niskich dochodach i rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Rosnące koszty najmu oraz niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych pogłębiają problem wykluczenia mieszkaniowego i utrudniają poprawę warunków bytowych części mieszkańców.	3	3,71

3.6.3. Szanse

Szanse			
Promocja i ochrona zdrowia:		Sila czynnika	Zmiana w czasie
26. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwój usług zdrowotnych i profilaktycznych	Dostępność funduszy krajowych i unijnych stwarza szansę na rozwój lokalnej infrastruktury medycznej, zakup nowoczesnego sprzętu, wdrażanie programów profilaktycznych oraz rozszerzenie oferty usług w zakresie zdrowia fizycznego i psychicznego.	3,21	3,21
Wsparcie rodziny, dzieci i systemu opieki:			
27. Rozszerzenie oferty bezpłatnej pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla mieszkańców	Rosnące zapotrzebowanie na wsparcie emocjonalne i terapeutyczne stwarza możliwość rozwinięcia sieci bezpłatnych usług psychologicznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Utworzenie punktów terapii rodzinnej, terapii par czy konsultacji indywidualnych pozwoliłoby szybciej reagować na kryzysy i zapobiegać pogłębianiu się problemów rodzinnych.	3,07	3,21

28. Rozwój lokalnego systemu wsparcia rodziny opartego na istniejących zasobach	Funkcjonujące już inicjatywy na terenie Augustowa, takie jak grupy wsparciowo-edukacyjne dla rodziców czy poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne stanowią solidną bazę do dalszego rozwoju kompleksowego systemu wsparcia rodzin. Ich rozszerzenie o nowe formy pomocy, np. warsztaty tematyczne czy konsultacje specjalistyczne, może zwiększyć skuteczność działań profilaktycznych.	3,5	3,5
Edukacja, wychowanie i rozwój kompetencji społecznych:			
29. Podnoszenie kompetencji edukacyjnych i zawodowych młodzieży	Działania nakierowane na wyrównywanie braków edukacyjnych oraz rozwój umiejętności kluczowych dla rynku pracy umożliwiają młodym ludziom lepszy start w dorosłość. Programy wspierające rozwój kompetencji cyfrowych, komunikacyjnych i przedsiębiorczych zwiększają ich szanse na zatrudnienie i samorealizację.	3,25	3,25
30. Rozszerzanie i profesjonalizacja oferty profilaktycznej	Miasto ma możliwość dalszego rozwoju działań profilaktycznych poprzez tworzenie kompleksowych, cyklicznych programów opartych na rozeznaniu lokalnych potrzeb i systematycznej ewaluacji ich skuteczności. Wdrażanie zintegrowanych projektów obejmujących młodzież, rodziców oraz kadrę oświatową, realizowanych we współpracy międzyinstytucjonalnej, pozwoli zwiększyć spójność działań i ich długofalowy wpływ na poprawę zdrowia, relacji społecznych i dobrostanu mieszkańców.	3,29	3
Polityka senioralna i integracja osób z niepełnosprawnościami:			
31. Utworzenie Dziennego Domu dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami	Powstanie placówki wsparcia dziennego dla osób starszych z możliwością dojazdu uczestników stworzy możliwość objęcia wsparciem większej liczby osób starszych, samotnych i mających trudności w poruszaniu się, czy samodzielnym funkcjonowaniu. Takie rozwiązanie zwiększy dostępność usług opiekuńczych i integracyjnych, a jednocześnie pozwoli osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym jak najdłużej zachować samodzielność i aktywność społeczną.	3,64	3,07
32. Rozwój kompetencji cyfrowych osób starszych	Prowadzenie bezpłatnych szkoleń z obsługi nowoczesnych technologii (telefonów, komputerów, profilu pacjenta, e-bankowości) stwarza szansę na przeciwdziałanie wykluczeniu	3,21	3,07

	cyfrowemu seniorów. Ułatwia im to funkcjonowanie w codziennym życiu, poprawia samodzielność i zwiększa ich udział w życiu społecznym.		
33. Rozszerzenie oferty mieszkań wspomaganych i usług opiekuńczych	Utrzymanie i rozwój mieszkań wspomaganych oraz kontynuacja i rozwój programów takich jak „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” stanowią szansę na zwiększenie dostępności pomocy środowiskowej dla osób starszych i z niepełnosprawnościami. Tego typu działania przeciwdziałają izolacji społecznej i poprawiają jakość życia seniorów pozostających w swoich domach.	3,5	2,86
Rozwój lokalny i aktywność społeczno-ekonomiczna:			
34. Współpraca z Centrum Integracji Społecznej	Rozwijanie współpracy z CIS w Augustowie stwarza możliwość realizacji wspólnych działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców, integracji osób zagrożonych wykluczeniem oraz wykonywania prac użyteczności publicznej, takich jak utrzymanie zieleni miejskiej czy porządkowanie przestrzeni publicznej. Wzmacnia to lokalną politykę społeczną i wspiera rozwój społeczności lokalnej.	3,43	3,21
35. Rozwój programów zapewniających dostęp do mieszkań na wynajem	Tworzenie programów mieszkaniowych skierowanych do osób i rodzin o niskich dochodach pozwoliłoby ograniczyć problem bezdomności i poprawić stabilność bytową mieszkańców. Rozszerzenie oferty mieszkań komunalnych lub wspieranych przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa socjalnego w Mieście.	3,36	3,14
36. Rozwój przyjaznej mieszkańcom infrastruktury miejskiej	Rozbudowa ścieżek rowerowych, parków, ławek i terenów rekreacyjnych oraz likwidacja barier architektonicznych sprzyjają tworzeniu przestrzeni dostępnej dla wszystkich mieszkańców – w tym seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami – wspierając integrację społeczną i poprawę jakości życia w mieście.	3,29	3,5

3.6.4. Zagrożenia

Zagrożenia

Promocja i ochrona zdrowia:		Siła czynnika	Zmiana w czasie
37. Rosnące zapotrzebowanie na usługi medyczne przy ograniczonych zasobach kadrowych	Starzenie się społeczeństwa i wzrost liczby osób przewlekle chorych mogą prowadzić do przeciążenia lokalnego systemu ochrony zdrowia, wydłużenia kolejek do specjalistów i pogorszenia dostępności świadczeń.	3,5	3,86
38. Niewystarczające finansowanie profilaktyki zdrowotnej	Brak utrwalonych nawyków prozdrowotnych i niska motywacja do korzystania z badań profilaktycznych mogą ograniczać skuteczność działań z zakresu promocji zdrowia.	3,21	3,57
39. Niski poziom świadomości zdrowotnej części mieszkańców	Brak utrwalonych nawyków prozdrowotnych i niska motywacja do korzystania z badań profilaktycznych mogą ograniczać skuteczność działań z zakresu promocji zdrowia.	3,14	3,43
Wsparcie rodziny, dzieci i systemu opieki:			
40. Wzrost liczby rodzin w kryzysie i obniżenie kondycji psychicznej dzieci i młodzieży	Nasilające się problemy społeczne, ekonomiczne i emocjonalne zwiększają zapotrzebowanie na wsparcie psychologiczne i wychowawcze, przekraczając możliwości lokalnych instytucji pomocowych.	2,86	3,14
41. Ryzyko przeciążenia systemu wsparcia rodzin i instytucji pomocowych	Niedobór kadry specjalistycznej i wzrost liczby osób wymagających pomocy mogą prowadzić do ograniczenia skuteczności i jakości udzielanego wsparcia.	3,64	3,29
42. Niestabilność źródeł finansowania działań profilaktycznych i wychowawczych	Utrudniony dostęp do funduszy zewnętrznych oraz zmieniające się priorytety programowe mogą wpływać na ciągłość realizacji działań wspierających rodziny i dzieci.	3,17	2,83
Edukacja, wychowanie i rozwój kompetencji społecznych:			

43. Nasilanie się problemów wychowawczych i emocjonalnych wśród młodzieży	Rosnące zjawiska takie jak przemoc rówieśnicza, cyberprzemoc czy uzależnienia cyfrowe mogą utrudniać realizację celów wychowawczych i profilaktycznych szkół.	3,14	3,86
44. Ograniczone środki finansowe na rozwój oferty edukacyjno-profilaktycznej	Brak wystarczającego finansowania może ograniczać możliwości prowadzenia warsztatów, zajęć pozalekcyjnych i programów profilaktycznych, szczególnie w mniejszych szkołach.	3,64	3,26
45. Nadmierne obciążenie kadry pedagogicznej obowiązkami wychowawczymi	Wzrost liczby zadań pozadydaktycznych i konieczność reagowania na problemy emocjonalne uczniów mogą prowadzić do wypalenia zawodowego kadry pedagogicznej.	3,57	3,14
Polityka senioralna i integracja osób z niepełnosprawnościami:			
46. Postępujące starzenie się populacji i wzrost zapotrzebowania na opiekę długoterminową	Zwiększająca się liczba seniorów wymagających stałej pomocy może przekroczyć możliwości lokalnych instytucji i systemu usług opiekuńczych.	3,71	3,14
47. Ryzyko pogłębiania się wykluczenia cyfrowego i społecznego osób starszych	Brak kompetencji cyfrowych oraz ograniczona mobilność seniorów mogą prowadzić do izolacji społecznej i utrudniać im korzystanie z usług publicznych.	2,86	3,07
48. Trudności w pozyskiwaniu kadry opiekuńczej i wolontariuszy	Niskie wynagrodzenia w sektorze opieki oraz ograniczone zasoby ludzkie mogą utrudniać rozwój i utrzymanie jakości usług świadczonych osobom starszym i z niepełnosprawnościami.	2,93	3,5
Rozwój lokalny i aktywność społeczno-ekonomiczna:			

49. Utrzymująca się migracja młodych i odpływ wykwalifikowanych pracowników	Brak uczelni wyższych, niska atrakcyjność rynku pracy i ograniczona oferta kulturalna mogą pogłębiać proces depopulacji i osłabiać potencjał rozwojowy miasta.	3,43	4,07
50. Wzrost kosztów życia i ograniczony dostęp do mieszkań	Rosnące ceny najmu i brak wystarczającej liczby mieszkań komunalnych mogą zwiększać skalę ubóstwa mieszkaniowego i utrudniać stabilizację młodych rodzin.	3,43	3,43
51. Ryzyko spowolnienia inwestycji infrastrukturalnych	Zmniejszenie dostępności środków zewnętrznych lub rosnące koszty realizacji inwestycji mogą ograniczyć tempo rozwoju infrastruktury społecznej, turystycznej i gospodarczej w Mieście.	3,71	3,36

3.6.5. Przewidywane kierunki zmian

Analizę SWOT przeprowadzono w podziale na następujące grupy aspektów: promocja i ochrona zdrowia, wsparcie rodziny, dzieci i systemu opieki, edukacja, wychowanie i rozwój kompetencji społecznych, polityka senioralna i integracja osób z niepełnosprawnościami oraz rozwój lokalny i aktywność społeczno-ekonomiczna.

W oparciu o wyniki analizy SWOT oraz ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców określono przewidywane kierunki zmian w sytuacji społecznej Gminy Miasto Augustów w latach 2026–2035. Prognoza uwzględnia zarówno czynniki wewnętrzne, jak i zewnętrzne wpływające na funkcjonowanie mieszkańców, instytucji oraz lokalnych systemów wsparcia.

1. Zmiany demograficzne

Przewiduje się dalszy wzrost udziału osób starszych w strukturze mieszkańców miasta oraz utrzymywanie się wyzwań wynikających z odpływu części młodych osób do większych ośrodków miejskich. Tendencja ta będzie zwiększać zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, zdrowotne i środowiskowe, zwłaszcza dla osób niesamodzielnych.

2. Sytuacja rodzin oraz potrzeby wychowawcze

Na podstawie diagnozy i opinii instytucji prognozuje się utrzymanie, a miejscami wzrost potrzeb związanych z funkcjonowaniem rodzin, w tym wsparcia wychowawczego i psychologicznego. Dotyczy to szczególnie rodzin zmagających się z trudnościami opiekuńczymi, materialnymi, kryzysami emocjonalnymi oraz wyzwaniami w zakresie kompetencji rodzicielskich.

3. Zdrowie psychiczne mieszkańców

Dane lokalne i tendencje ogólnopolskie wskazują na rosnące znaczenie problemów związanych ze zdrowiem psychicznym, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Przewiduje się zwiększone zapotrzebowanie na dostępne usługi psychologiczne, działania wczesnej interwencji, pomoc terapeutyczną oraz szeroko zakrojone działania profilaktyczne dla mieszkańców.

4. Przemoc domowa i bezpieczeństwo społeczne

Można oczekiwać utrzymania lub wzrostu skali zgłoszeń dotyczących przemocy domowej. Oznacza to potrzebę dalszego wzmocnienia współpracy Zespołu Interdyscyplinarnego, grup

diagnostyczno-pomocowych, policji oraz instytucji pomocowych, organizacji pozarządowych a także kontynuacji działań edukacyjnych, interwencyjnych i specjalistycznych.

5. Uzależnienia i zachowania ryzykowne

Prognozuje się utrzymywanie się wyzwań związanych z używaniem alkoholu, narkotyków oraz nowych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych. W kolejnych latach istotne będzie kontynuowanie działań profilaktycznych, motywacyjnych i edukacyjnych, a także wzmocnianie wsparcia dla osób współuzależnionych oraz rodzin, w których występują problemy związane z uzależnieniami.

6. Usługi społeczne i aktywność mieszkańców

Rosnące potrzeby w zakresie usług społecznych, również na poziomie dzielnic i osiedli, będą wymagały rozwijania działań środowiskowych, integracyjnych oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Przewiduje się utrzymanie potrzeby działań animacyjnych i inicjatyw lokalnych wspierających aktywność społeczną, wolontariat i budowanie więzi sąsiedzkich.

7. Seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami

W związku z postępującym procesem starzenia się populacji przewiduje się zwiększony popyt na usługi opiekuńcze, specjalistyczne oraz asystenckie, pracę z lokalną społecznością. Ważnym kierunkiem będzie również likwidacja barier architektonicznych i rozwój działań wspierających aktywność oraz integrację tych grup mieszkańców.

8. Bezdomność i wykluczenie mieszkaniowe

Przewiduje się pracę na rzecz osób w kryzysie bezdomności polegającą na pomocy w utrzymaniu lokalu mieszkalnego, wsparcie procesu wychodzenia z bezdomności. Praca na rzecz osób w kryzysie bezdomności będzie opierać się o pracę socjalną z elementami streetworkingu, możliwość wsparcia w formie usługi w mieszkaniu wspomaganym, pomocy w uzyskaniu lokalu mieszkalnego, pomocy w aktywizacji zawodowej. Dużą rolę w tym zakresie odgrywają organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej.

9. Współpraca instytucjonalna

W kolejnych latach szczególnego znaczenia nabierać będzie skuteczna współpraca międzyinstytucjonalna, zwłaszcza w obszarach wymagających szybkiej interwencji, profilaktyki i wsparcia psychologicznego. Ważne będzie rozwijanie systemu wymiany informacji, prowadzenie wspólnych działań oraz podnoszenie kompetencji pracowników różnych służb.

Do roku 2035 można oczekiwać:

- wzrostu zapotrzebowania na usługi związane ze zdrowiem psychicznym dzieci, młodzieży i dorosłych,
- utrzymywania się problemów związanych z uzależnieniami oraz rosnącej potrzeby działań **edukacyjnych**, profilaktycznych i motywacyjnych,
- wzrostu liczby seniorów korzystających z usług opiekuńczych i wsparcia środowiskowego,
- konieczności wzmocnienia działań specjalistycznych skierowanych do rodzin,
- utrzymywania się wyzwań związanych z przemocą domową oraz potrzeby wzmocnienia świadomości społecznej oraz działań wspierających interwencję,
- rozwoju aktywności społecznej, wolontariatu i inicjatyw lokalnych,
- rosnących oczekiwań dotyczących dostępności usług i przestrzeni dla osób z niepełnosprawnościami,
- rozwoju zasobów lokalowych instytucji umożliwiających prowadzenie różnorodnych działań z obszaru pomocy społecznej oraz potrzeby ustawicznego podnoszenia kompetencji kadr realizujących działania społeczne.

Jednocześnie istnieją wyraźne możliwości rozwoju wynikające z:

- dostępu do funduszy europejskich i krajowych wspierających rozwój usług społecznych, profilaktyki i działań środowiskowych,
- potencjału współpracy międzyinstytucjonalnej oraz rosnącej roli organizacji pozarządowych w realizacji usług społecznych,
- możliwości rozwoju działań integracyjnych, międzypokoleniowych i środowiskowych na terenie miasta,

- zasobów infrastruktury lokalnej oraz przestrzeni miejskich sprzyjających animacji i aktywności społecznej,
- rozwoju usług asystenckich, środowiskowych i opiekuńczych, wspieranych przez programy rządowe i regionalne,
- zwiększonego dostępu do narzędzi cyfrowych i rozwiązań wspierających komunikację, edukację i integrację społeczną,
- możliwości realizacji działań profilaktycznych i edukacyjnych we współpracy z placówkami oświatowymi i instytucjami zdrowia.

Prognozowane zmiany wskazują, że w kolejnych latach kluczowym obszarem polityki społecznej Augustowa będzie rozwój spójnego, elastycznego i opartego na współpracy systemu wsparcia, który łączy działania profilaktyczne, środowiskowe i interwencyjne. Szczególnego znaczenia nabierać będą usługi kierowane do rodzin, dzieci i młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób w kryzysach psychicznych, uzależnieniach i trudnościach życiowych, przeciwdziałania przemocy domowej. Równolegle wzrastać będzie rola lokalnych inicjatyw, wolontariatu i działań integracyjnych, które wspierają budowanie aktywnej i zintegrowanej społeczności lokalnej. W perspektywie do 2035 roku działania te staną się fundamentem skutecznej i nowoczesnej polityki społecznej Augustowa.

4. Misja

4.1. Wizja i misja

4.1.1. Wizja

W 2035 roku Augustów jest miastem, w którym mieszkańcy mają zapewniony dostęp do wysokiej jakości wsparcia społecznego, a problemy społeczne są skutecznie diagnozowane i minimalizowane. Rodziny otrzymują pomoc adekwatną do swoich potrzeb, seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami funkcjonują w przyjaznym i dostępnym otoczeniu, a młodzież ma warunki do rozwoju i uczestnictwa w życiu społecznym. Gmina tworzy spójną, solidarną wspólnotę, w której każdy mieszkaniec może liczyć na wsparcie, zrozumienie i szansę na poprawę swojej sytuacji.

Wizja opiera się na realistycznym dążeniu do wzmocnienia rodziny, poprawy jakości życia seniorów i osób z niepełnosprawnościami, rozwoju usług społecznych w środowisku lokalnym oraz skutecznej profilaktyki uzależnień i przemocy domowej.

Celem jest budowanie gminy, w której mieszkańcy czują się częścią wspólnoty, mają możliwość rozwoju i otrzymują wsparcie wtedy, gdy go potrzebują.

4.1.2. Misja

Misją Miasta Augustowa w obszarze polityki społecznej jest zapewnienie mieszkańcom realnego, dostępnego i skutecznego wsparcia w rozwiązywaniu problemów życia codziennego. Miasto dąży do wzmocnienia bezpieczeństwa socjalnego, rozwijania nowoczesnych usług społecznych oraz tworzenia warunków sprzyjających samodzielności, aktywności i integracji wszystkich grup społecznych. W centrum misji znajduje się człowiek - jego potrzeby, dobrostan i poczucie bezpieczeństwa.

Celem nadrzędnym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Augustów na lata 2026–2035 jest **tworzenie spójnego systemu wsparcia społecznego**, odpowiadającego na aktualne potrzeby mieszkańców oraz wzmocniającego lokalne więzi i zasoby.

4.2. Cele strategiczne

CEL STRATEGICZNY I. Wzmocnienie bezpieczeństwa, stabilności i dobrostanu rodzin oraz dzieci i młodzieży

Celem jest tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin oraz zapewnianiu dzieciom i młodzieży bezpiecznego i wspierającego środowiska rozwoju. Obejmuje to wzmocnianie kompetencji rodzicielskich, rozwój usług opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych oraz skuteczną pomoc rodzinom w sytuacjach kryzysowych. Istotnym elementem jest przeciwdziałanie zagrożeniom takim jak przemoc domowa, uzależnienia, trudności emocjonalne i rówieśnicze.

CEL STRATEGICZNY II. Kompleksowe wsparcie seniorów i osób z niepełnosprawnościami

Celem jest rozwój usług i form wsparcia umożliwiających seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami jak najdłuższe, samodzielne i bezpieczne funkcjonowanie

w środowisku lokalnym. Obejmuje to rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych i asystenckich, poprawę dostępności przestrzeni i usług publicznych oraz działania aktywizujące i integracyjne. Priorytetem jest ograniczanie samotności, zapewnienie dostępu do wsparcia dziennego oraz wzmocnienie roli opiekunów. Cel wynika z wyzwań demograficznych oraz rosnącego zapotrzebowania na profesjonalne i zróżnicowane formy pomocy.

CEL STRATEGICZNY III. Wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy domowej

Celem jest wzmocnianie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez rozwój działań interwencyjnych, edukacyjnych i wspierających, a także zapewnienie ochrony i pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Obejmuje to zwiększanie dostępności specjalistycznego wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego, w tym dla dzieci będących świadkami przemocy domowej, oraz rozwijanie programów oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową. Ważnym elementem jest usprawnienie koordynacji międzyinstytucjonalnej oraz wzmocnienie współpracy służb zaangażowanych w realizację procedury Niebieska Karta.

CEL STRATEGICZNY IV. Zapewnienie wsparcia osobom w kryzysach psychicznych, życiowych i rodzinnych oraz ograniczanie skutków uzależnień

Celem jest rozwijanie systemu wsparcia dla osób doświadczających kryzysów psychicznych, życiowych i rodzinnych oraz podejmowanie działań profilaktycznych i pomocowych w obszarze uzależnień. Obejmuje to zwiększanie dostępności pomocy psychologicznej, terapeutycznej i interwencyjnej, rozwijanie działań środowiskowych oraz wspieranie osób współuzależnionych. Istotnym elementem jest także koordynacja współpracy międzyinstytucjonalnej oraz wzmocnianie działań ukierunkowanych na ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień.

CEL STRATEGICZNY V. Wzmocnianie aktywności społecznej mieszkańców, rozwijanie działań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych oraz wzmocnianie potencjału Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Cel obejmuje działania wspierające rozwój aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców oraz wzmocniające ich zaangażowanie w życie lokalnej społeczności. Zakłada tworzenie warunków sprzyjających inicjatywom oddolnym, współpracy z organizacjami

pozarządowymi oraz rozwijaniu działań środowiskowych i integracyjnych. Istotnym elementem jest prowadzenie działań aktywizacyjnych skierowanych do osób bezrobotnych i biernych zawodowo, realizowanych we współpracy z instytucjami rynku pracy oraz podmiotami ekonomii społecznej.

Cel obejmuje również wzmacnianie potencjału Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie jako kluczowego podmiotu lokalnego systemu wsparcia. Obejmuje to rozwój zasobów kadrowych, organizacyjnych i technicznych, doskonalenie kompetencji pracowników oraz usprawnienie współpracy międzyinstytucjonalnej.

5. Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki

5.1. Cel strategiczny I. **Wzmocnienie bezpieczeństwa, stabilności i dobrostanu rodzin oraz dzieci i młodzieży**

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki
1.1. Rozwój wsparcia dla rodzin oraz wzmacnianie środowiska opiekuńczo-wychowawczego	1. Zapewnienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego, prawnego itp.). 2. Wspieranie rodzin w kryzysach opiekuńczo-wychowawczych i wzmacnianie kompetencji rodzicielskich. 3. Realizowanie działań środowiskowych i profilaktycznych na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin. 4. Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze wsparcia rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego, prawnego). • Liczba rodzin objętych wsparciem w sytuacjach kryzysowych w ramach pracy socjalnej. • Liczba zrealizowanych warsztatów lub szkoleń wzmacniających kompetencje rodzicielskie.
1.2. Wzmocnienie profilaktyki problemów dzieci i młodzieży oraz wsparcie ich zdrowia psychicznego	1. Realizowanie zajęć i programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego, uzależnień oraz zachowań ryzykownych.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów lub zajęć profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego, uzależnień

	<p>2. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży.</p> <p>3. Wspieranie szkół w działaniach wychowawczych i profilaktycznych.</p> <p>4. Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących zdrowia psychicznego młodych osób.</p>	<p>i zachowań ryzykownych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach dotyczących zdrowia psychicznego, uzależnień i zachowań ryzykownych. • Liczba godzin wsparcia psychologicznego udzielonych dzieciom i młodzieży. • Liczba uczniów korzystających z konsultacji psychologicznych. • Liczba działań edukacyjnych dla rodziców dotyczących zdrowia psychicznego oraz liczba ich uczestników. • Liczba działań edukacyjnych dla nauczycieli dotyczących zdrowia psychicznego oraz liczba ich uczestników.
<p>1.3. Zwiększenie dostępności i jakości usług opiekuńczych i rozwojowych dla dzieci</p>	<p>1. Zapewnienie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3.</p> <p>2. Oferty zajęć opiekuńczo-wychowawczych i pozalekcyjnych dostosowane do potrzeb odbiorców.</p> <p>3. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi talentów i kompetencji społecznych dzieci i młodzieży.</p> <p>4. Wspieranie działań integracyjnych i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dostępnych miejsc opieki dla dzieci do lat 3. • Liczba godzin zajęć opiekuńczo-wychowawczych i pozalekcyjnych. • Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych. • Liczba działań integracyjnych skierowanych do dzieci

	<p>środowiskowych skierowanych do dzieci i młodzieży.</p>	<p>i młodzieży oraz liczba ich uczestników.</p>
<p>1.4. Wspieranie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej</p>	<p>1. Realizowanie zajęć edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej i rówieśniczej, agresji i cyberprzemocy. 2. Wzmacnianie współpracy instytucji w zakresie ochrony dzieci przed przemocą domową i rówieśniczą. 3. Zapewnienie dostępu do wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dziecka. 4. Wspieranie rodziców i nauczycieli w reagowaniu na sytuacje trudne i kryzysowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsięwzięć dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej i rówieśniczej i cyberprzemocy. • Liczba działań edukacyjnych dla rodziców dotyczących przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy oraz liczba ich uczestników. • Liczba działań edukacyjnych dla kadr pracujących z dziećmi dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej i cyberprzemocy oraz liczba ich uczestników.
<p>Czas realizacji: 2026–2035</p> <p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gmina Miasto Augustów, • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie, • Placówki wsparcia dziennego, • placówki oświatowe, • Zespół Interdyscyplinarny, • Policja i służby bezpieczeństwa publicznego, • podmioty prowadzące poradnictwo specjalistyczne. <p>Partnerzy w realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • placówki ochrony zdrowia (w tym poradnie zdrowia psychicznego), • organizacje pozarządowe, • instytucje kultury i sportu, • kuratorzy sądowi, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, 		

- szkoły i placówki edukacyjne,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- lokalne inicjatywy i grupy nieformalne.

Źródła finansowania:

- środki własne Gminy Miasto Augustów,
- środki rządowe i programy centralne,
- fundusze europejskie i środki międzynarodowe,
- środki partnerów lokalnych,
- inne dostępne źródła finansowania adekwatne do działań.

5.2. Cel strategiczny II. Kompleksowe wsparcie seniorów i osób z niepełnosprawnościami

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki
<p>2.1. Rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych i asystenckich dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>1. Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami dostępu do usług opiekuńczych, specjalistycznych oraz wsparcia środowiskowego, w tym rozwijanie systemu asystentury. 2. Rozwijanie usług dla osób sprawujących codzienną opiekę nad seniorem lub osobą z niepełnosprawnością. 3. Prowadzenie działań wspierających zdrowie i sprawność psychofizyczną.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób starszych i z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w formie usług • Liczba godzin usług opiekuńczych, specjalistycznych i asystenckich. • Liczba działań wspierających zdrowie i sprawność oraz liczba ich uczestników.
<p>2.2. Wzmacnianie aktywności społecznej oraz przeciwdziałanie izolacji i osamotnieniu seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>1. Realizowanie działań integracyjnych, edukacyjnych i aktywizujących. 2. Rozwijanie oferty zajęć społecznych i międzypokoleniowych. 3. Wspieranie działalności organizacji działających na rzecz osób starszych. 4. Wzmacnianie działań środowiskowych przeciwdziałających samotności.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań integracyjnych i aktywizujących skierowanych do seniorów i osób z niepełnosprawnościami. • Liczba uczestników działań integracyjnych i aktywizujących. • Liczba osób korzystających ze wsparcia środowiskowego.

		<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych zadań publicznych na rzecz osób starszych ze środków gminy.
<p>2.3. Zapewnienie dostępności usług, przestrzeni publicznych i oferty miejskiej dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>1. Wspieranie dostosowania infrastruktury i usług publicznych do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami.</p> <p>2. Ułatwianie dostępu do informacji, komunikacji oraz oferty społecznej, edukacyjnej i kulturalnej.</p> <p>3. Rozwijanie form wsparcia w zakresie transportu, mobilności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań lub inwestycji zwiększających dostępność przestrzeni i usług. • Liczba działań informacyjnych lub edukacyjnych dotyczących dostępności.
<p>Czas realizacji: 2026–2035</p> <p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gmina Miasto Augustów, • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie, • podmioty świadczące usługi opiekuńcze, specjalistyczne i asystenckie, • środowiskowy dom samopomocy, • organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami, • instytucje kultury i sportu, • jednostki odpowiedzialne za dostępność i infrastrukturę miejską. <p>Partnerzy w realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe, • podmioty lecznicze, • kościoły i związki wyznaniowe, • instytucje edukacyjne, • lokalne inicjatywy i grupy nieformalne. <p>Źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • środki własne Miasta Augustów, • środki rządowe i programy krajowe wspierające usługi społeczne i dostępność, • fundusze europejskie i środki międzynarodowe, • środki organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych, • inne dostępne źródła adekwatne do zakresu działań. 		

5.3. Cel strategiczny III. Wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki
<p>3.1. Wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doświadczających przemocy domowej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy domowej dostępu do specjalistycznej pomocy (psychologicznej, prawnej, socjalnej). 2. Zapewnienie wsparcia dzieciom doświadczającym przemocy domowej lub będącym świadkami przemocy domowej. 3. Podnoszenie kompetencji osób zaangażowanych w pracę Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych. 4. Przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez działania edukacyjne i informacyjne skierowane do dorosłych. 5. Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dorosłych osób objętych wsparciem w związku z przemocą domową. • Liczba dzieci objętych wsparciem w związku z przemocą domową. • Liczba godzin pomocy psychologicznej udzielonych osobom doznającym przemocy domowej. • Liczba wszczętych procedur Niebieska Karta. • Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych. • Liczba działań edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej oraz liczba ich uczestników.
<p>3.2. Rozwój działań profilaktycznych, terapeutycznych i wspierających w obszarze uzależnień</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie osobom z problemem uzależnień dostępu do pomocy specjalistycznej. 2. Wspieranie działań profilaktycznych skierowanych do dorosłych i całych rodzin. 3. Organizowanie wsparcia osobom współuzależnionym. 4. Współpraca międzyinstytucjonalna w 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób dorosłych korzystających z pomocy w związku z uzależnieniami. • Liczba godzin konsultacji udzielonych osobom z problemem uzależnień. • Liczba działań profilaktycznych dotyczących uzależnień skierowanych do dorosłych oraz liczba ich uczestników.

	zakresie ograniczania szkód wynikających z uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych przez MKRPA. • Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe • Liczba osób objętych wsparciem jako osoby współuzależnione.
3.3. Zapewnienie wsparcia osobom w kryzysach psychicznych, życiowych i rodzinnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej i interwencyjnej dla osób dorosłych 2. Udzielanie wsparcia rodzinom w sytuacjach nagłych zdarzeń życiowych i kryzysów emocjonalnych 3. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych dotyczących rozpoznawania i reagowania na kryzysy psychiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób dorosłych objętych wsparciem psychologicznym. • Liczba rodzin objętych wsparciem w sytuacjach nagłych trudności życiowych. • Liczba działań edukacyjnych dotyczących kryzysów psychicznych oraz liczba ich uczestników.
<p>Czas realizacji: 2026–2035</p> <p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gmina Miasto Augustów, • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie, • Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, • grupy diagnostyczno-pomocowe, • Policja, • poradnie zdrowia psychicznego i podmioty terapeutyczne, • instytucje prowadzące interwencję kryzysową, • placówki udzielające schronienia osobom w kryzysie bezdomności. <p>Partnerzy w realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, • kuratorzy sądowi, • lokalne inicjatywy i grupy nieformalne. <p>Źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • środki własne Miasta Augustów, • środki rządowe i programy centralne dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej, • fundusze europejskie i środki międzynarodowe, 		

- środki partnerów lokalnych i organizacji pozarządowych,
- inne dostępne źródła finansowania adekwatne do działań.

5.4. Cel strategiczny IV. Zapewnienie wsparcia osobom w kryzysach psychicznych, życiowych i rodzinnych oraz ograniczanie skutków uzależnień

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki
4.1. Rozwój działań profilaktycznych, terapeutycznych i wspierających w obszarze uzależnień	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie osobom z problemem uzależnień dostępu do pomocy specjalistycznej. 2. Wspieranie działań profilaktycznych skierowanych do dorosłych i całych rodzin. 3. Organizowanie wsparcia osobom współuzależnionym. 4. Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie ograniczania szkód wynikających z uzależnień. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób dorosłych korzystających z pomocy w związku z uzależnieniami. • Liczba godzin konsultacji udzielonych osobom z problemem uzależnień. • Liczba działań profilaktycznych dotyczących uzależnień skierowanych do dorosłych oraz liczba ich uczestników. • Liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych przez MKRPA. • Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe • Liczba osób objętych wsparciem jako osoby współuzależnione.
4.2. Zapewnienie wsparcia osobom w kryzysach psychicznych, życiowych i rodzinnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej i interwencyjnej dla osób dorosłych 2. Realizowanie działań środowiskowych wspierających osoby w kryzysach psychicznych 3. Udzielanie wsparcia rodzinom w sytuacjach nagłych zdarzeń życiowych i kryzysów emocjonalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób dorosłych objętych wsparciem psychologicznym lub interwencyjnym. • Liczba godzin pomocy psychologicznej udzielonych osobom dorosłym. • Liczba rodzin objętych wsparciem w sytuacjach nagłych trudności życiowych.

	4. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych dotyczących rozpoznawania i reagowania na kryzysy psychiczne	<ul style="list-style-type: none"> Liczba działań edukacyjnych dotyczących kryzysów psychicznych oraz liczba ich uczestników.
<p>Czas realizacji: 2026–2035</p> <p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gmina Miasto Augustów, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie, Policja, poradnie zdrowia psychicznego i podmioty terapeutyczne, instytucje prowadzące interwencję kryzysową. <p>Partnerzy w realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizacje pozarządowe, podmioty lecznicze, kościół i związki wyznaniowe, lokalne inicjatywy i grupy nieformalne. <p>Źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> środki własne Miasta Augustów, środki rządowe i programy centralne dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej, uzależnieniom i interwencji kryzysowej, fundusze europejskie i środki międzynarodowe, środki partnerów lokalnych i organizacji pozarządowych, inne dostępne źródła finansowania adekwatne do działań. 		

5.5. Cel strategiczny V. Wzmacnianie aktywności społecznej mieszkańców, rozwijanie działań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych oraz wzmacnianie potencjału Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki
5.1. Wsparcie osób bezrobotnych, biernych zawodowo i zagrożonych długotrwałą marginalizacją oraz osób w kryzysie bezdomności	1. Wspieranie osób bezrobotnych i biernych zawodowo w aktywizacji społeczno-zawodowej. 2. Realizowanie programów edukacyjnych i rozwojowych wzmacniających kompetencje życiowe, społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób bezrobotnych i biernych zawodowo objętych pomocą socjalną. Liczba działań edukacyjnych dotyczących aktywizacji społeczno-zawodowej

	<p>i zawodowe. Realizowanie działań reintegracji społecznej dla osób bezrobotnych.</p> <p>3. Prowadzenie doradztwa zawodowego i społecznego we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy i innymi partnerami lokalnymi.</p> <p>4. Wspieranie osób w nabywaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym.</p> <p>5. Upowszechnianie informacji o usługach rynku pracy, formach wsparcia i możliwościach uczestnictwa w programach aktywizacyjnych.</p> <p>6. Zapewnienie dostępu do miejsc schronienia i usług wspierających funkcjonowanie społeczno-bytowe</p> <p>7. Wspieranie osób wychodzących z bezdomności</p>	<p>oraz liczba ich uczestników.</p> <ul style="list-style-type: none">• Liczba osób objętych programami rozwijającymi kompetencje życiowe lub społeczne.• Liczba osób objętych działaniami reintegracji społecznej (np. w CISie)• Liczba osób korzystających z miejsc schronienia.• Liczba osób objętych wsparciem w procesie wychodzenia z bezdomności.
5.2. Rozwijanie aktywności społecznej, obywatelskiej i oddolnych inicjatyw mieszkańców	<p>1. Wspieranie inicjatyw lokalnych, działań oddolnych i aktywności mieszkańców.</p> <p>2. Rozwijanie i promowanie wolontariatu, w tym wolontariatu dorosłych i międzypokoleniowego.</p> <p>3. Wspieranie organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i lokalnych liderów społecznych.</p> <p>4. Tworzenie przestrzeni i warunków do realizacji działań społecznych,</p>	<ul style="list-style-type: none">• Liczba inicjatyw promujących wolontariat.• Liczba lokalnych inicjatyw lub działań oddolnych wspartych przez gminę.• Liczba działań integracyjnych sprzyjających wspólnotowości.• Liczba działań partycypacyjnych (np. konsultacji społecznych, projektów

	<p>kulturalnych i obywatelskich.</p> <p>5. Organizowanie działań integracyjnych sprzyjających budowaniu wspólnotowości i więzi sąsiedzkich.</p> <p>6. Powierzenie i wspieranie zadań ze sfery publicznej do realizacji przez organizacje pozarządowe (wyłaniane zgodnie z obowiązującym prawem).</p> <p>7. Rozwijanie budżetu obywatelskiego jako narzędzia wzmacniającego partycypację mieszkańców, w tym upowszechnianie zasad budżetu obywatelskiego, wspieranie mieszkańców w przygotowywaniu projektów oraz promowanie udziału w głosowaniu.</p>	<p>obywatelskich, inicjatyw lokalnych).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba projektów zgłoszonych w ramach budżetu obywatelskiego oraz liczba mieszkańców uczestniczących w głosowaniu.
<p>5.3. Wzmacnianie potencjału i funkcjonowania pomocy społecznej w Augustowie</p>	<p>1. Poprawa warunków lokalowych, technicznych i organizacyjnych niezbędnych do realizacji zadań ustawowych oraz pracy środowiskowej.</p> <p>2. Wzmacnianie zasobów kadrowych MOPSu, w tym zapewnienie pracownikom możliwości podnoszenia kwalifikacji i rozwoju zawodowego.</p> <p>3. Usprawnianie współpracy międzyinstytucjonalnej z partnerami lokalnymi, w szczególności z Powiatowym Urzędem Pracy, organizacjami pozarządowymi i instytucjami edukacyjnymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba usprawnień organizacyjnych lub narzędzi wprowadzonych w MOPs, • Liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach specjalistycznych, • Liczba partnerstw i form współpracy międzyinstytucjonalnej, • Liczba działań środowiskowych i projektowych realizowanych przez MOPs.

	<p>4. Rozwijanie narzędzi diagnostycznych i systemów monitorowania sytuacji społecznej.</p> <p>5. Realizacja programów osłonowych, projektów i działań odpowiadających na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców.</p>	
<p>Czas realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">• 2026–2035 <p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none">• Gmina Miasto Augustów,• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie,• organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,• instytucje rynku pracy,• instytucje edukacyjne i kulturalne,• placówki udzielające schronienia osobom w kryzysie bezdomności,• partnerzy lokalni działający na rzecz aktywności społecznej. <p>Partnerzy w realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">• Powiatowy Urząd Pracy,• Centrum Integracji Społecznej,• organizacje społeczne i wolontariackie,• instytucje kultury,• szkoły i placówki edukacyjne,• lokalne inicjatywy i grupy mieszkańców,• instytucje i podmioty wspierające działania obywatelskie. <p>Źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none">• środki własne Miasta Augustów,• środki rządowe i programy aktywizacyjne,• fundusze europejskie i środki międzynarodowe,• środki organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych,• inne dostępne źródła adekwatne do działań.		

6. Realizacja, monitoring i ewaluacja

6.1. Zasady realizacji Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Augustowa odbywać się będzie w oparciu o pięć celów strategicznych oraz odpowiadające im cele operacyjne i kierunki działań. Działania przewidziane w Strategii będą realizowane przez jednostki organizacyjne Gminy Miasto Augustów, w szczególności Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a także partnerów lokalnych, instytucje publiczne i organizacje społeczne.

Zasady realizacji Strategii

- działania prowadzone w ramach Strategii mają charakter **wielosektorowy i komplementarny**,
- wszystkie podmioty wdrażające Strategię zobowiązane są do współpracy i wymiany informacji,
- działania powinny być planowane w oparciu o **realne możliwości finansowe gminy** oraz z uwzględnieniem środków zewnętrznych,
- Strategia stanowi **ramowy dokument planistyczny**, który może być uszczegóławiany w programach i planach operacyjnych (np. rocznych planach OPS, programach GKRPA czy planach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego).

Katalog podmiotów realizujących Strategię ma charakter otwarty. W miarę potrzeb zadania mogą wykonywać także inne instytucje i partnerzy.

6.2. Monitoring (częstotliwość, raportowanie)

Monitoring Strategii ma charakter ciągły i polega na zbieraniu oraz analizowaniu danych dotyczących realizacji działań, postępów w osiąganiu wskaźników oraz zmian zachodzących w obszarze polityki społecznej. Celem monitoringu jest wczesne identyfikowanie trudności, dostosowanie działań do aktualnych potrzeb oraz zapewnienie przejrzystości realizacji Strategii.

Zasady monitorowania

1. Monitorowanie realizacji Strategii odbywa się w cyklu **rocznym** na podstawie danych gromadzonych przez jednostki realizujące działania.

2. Jednostką odpowiedzialną za zbieranie i analizowanie danych jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie**.
3. Dane do monitoringu obejmują m.in.:
 - o liczbę zrealizowanych działań w ramach poszczególnych celów,
 - o liczbę beneficjentów objętych wsparciem,
 - o stopień realizacji wskaźników,
 - o informacje o współpracy i źródłach finansowania.
4. Sprawozdanie z realizacji Strategii przedstawiane będzie w ramach sprawozdania z corocznej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie.
5. Wnioski z monitoringu mogą być wykorzystywane do wprowadzania korekt działań Strategii.

Narzędzia monitorowania

- sprawozdania z realizacji zadań sporządzane przez OPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, szkoły i inne podmioty,
- dane statystyczne np. z GUS czy PUP,
- wyniki badań ankietowych i analiz lokalnych (np. Diagnoza Zagrożeń Społecznych).

6.3. Ewaluacja (podejście, cykl, pytania ewaluacyjne)

Ewaluacja ma na celu ocenę skuteczności i trwałości działań podejmowanych w ramach Strategii oraz ich wpływu na poprawę sytuacji społecznej mieszkańców. Pozwala ona określić, w jakim stopniu założone cele i rezultaty zostały osiągnięte oraz jakie zmiany wymagają dalszego wsparcia.

Rodzaje ewaluacji

1. Ewaluacja śródkresowa

Ewaluacja śródkresowa przeprowadzona zostanie w **2030 roku**, czyli w połowie obowiązywania Strategii.

Obejmuje ona:

- analizę zmian wartości wskaźników na przestrzeni kilku lat (analiza trendów),
- ocenę dotychczasowej realizacji działań,
- ocenę adekwatności przyjętych kierunków działań do aktualnych potrzeb mieszkańców,
- ocenę jakości i efektywności współpracy międzyinstytucjonalnej,
- identyfikację obszarów wymagających wzmocnienia lub modyfikacji.

Wyniki ewaluacji śródkresowej staną się podstawą do zaproponowania ewentualnych zmian w dalszym okresie obowiązywania Strategii, jeśli pojawi się taka potrzeba.

2. Ewaluacja końcowa

Ewaluacja końcowa przeprowadzona zostanie w 2035 roku, czyli po zakończeniu okresu obowiązywania Strategii. Obejmuje:

- podsumowanie realizacji celów operacyjnych i strategicznych,
- analizę zmian wskaźników w całym okresie realizacji,
- ocenę efektywności podejmowanych działań,
- identyfikację czynników sprzyjających i utrudniających realizację,
- wskazanie rekomendacji dotyczących kierunków polityki społecznej miasta na kolejne lata.

Za przygotowanie raportów ewaluacyjnych odpowiada Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, we współpracy z realizatorami działań. Wyniki ewaluacji będą wykorzystywane do aktualizowania i dostosowywania Strategii, zgodnie z lokalnymi potrzebami i możliwościami finansowymi. Ewaluacja ma charakter pogłębiony i nie wymaga zbierania nowych wskaźników - opiera się na danych z monitoringu corocznego.

Metody ewaluacji

- analiza danych ilościowych (statystyki, wskaźniki, raporty instytucji),
- analiza jakościowa (wywiady, konsultacje, opinie partnerów społecznych),
- ocena efektywności współpracy międzyinstytucjonalnej i zaangażowania społecznego.

7. Podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Augustów na lata 2026–2035 stanowi kompleksowy dokument wyznaczający kierunki działań w obszarze polityki społecznej, ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców oraz rozwój lokalnego systemu wsparcia. Dokument opiera się na diagnozie aktualnej sytuacji społecznej, analizie potrzeb mieszkańców oraz konsultacjach z instytucjami zaangażowanymi w realizację działań społecznych.

Strategia obejmuje pięć celów strategicznych, które stanowią podstawę działań na rzecz kluczowych grup i obszarów życia społecznego. Pierwszy z nich koncentruje się na wzmacnianiu bezpieczeństwa, stabilności i dobrostanu rodzin oraz dzieci i młodzieży. Obejmuje on działania profilaktyczne, edukacyjne, opiekuńcze i integracyjne, a także wsparcie środowiskowe oraz działania na rzecz zdrowia psychicznego młodych mieszkańców.

Drugi cel strategiczny dotyczy seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Jego realizacja obejmuje rozwój usług opiekuńczych i asystenckich, przeciwdziałanie izolacji społecznej, wspieranie aktywności oraz wzmacnianie dostępności usług i przestrzeni publicznych. Cel ten odpowiada na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i potrzebą zapewnienia osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami warunków do bezpiecznego i aktywnego życia.

Trzeci cel strategiczny koncentruje się na przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz ochronie osób jej doświadczających. Uwzględnia on działania interwencyjne, edukacyjne i wspierające, rozwój pomocy specjalistycznej oraz wzmocnienie współpracy instytucji realizujących procedurę Niebieska Karta. Obejmuje także działania kierowane do osób stosujących przemoc domową, w tym programy korekcyjno-edukacyjne.

Czwarty cel strategiczny obejmuje działania ukierunkowane na wsparcie osób w kryzysach psychicznych, życiowych i rodzinnych oraz ograniczanie skutków uzależnień. Obejmuje rozwój pomocy psychologicznej, interwencyjnej i terapeutycznej, działania środowiskowe oraz wsparcie dla osób współuzależnionych. W ramach tego celu przewidziano również rozwijanie działań profilaktycznych oraz współpracy instytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

Piąty cel strategiczny dotyczy wzmocnienia integracji oraz reintegracji społecznej mieszkańców oraz przeciwdziałania wykluczeniu, w tym wsparcia osób doświadczających kryzysu bezdomności. Obejmuje rozwój działań aktywizujących, środowiskowych i interwencyjnych, wspieranie aktywności społecznej i obywatelskiej, inicjatyw oddolnych oraz wolontariatu. Celem jest budowanie wspólnotowości, zwiększanie uczestnictwa społecznego i stwarzanie warunków do podejmowania aktywności przez mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Strategia zakłada szeroką współpracę instytucji, organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych. Jej wdrażanie opiera się na monitorowaniu działań, realizacji wskaźników oraz cyklicznej ewaluacji, umożliwiającej dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb społecznych. Dokument przewiduje również elastyczność w aktualizacji zapisów w odpowiedzi na nowe wyzwania społeczne i zmiany prawne.

Realizacja Strategii będzie przyczyniać się do wzmocnienia systemu wsparcia lokalnego, zwiększenia jakości życia mieszkańców oraz budowania bardziej zintegrowanej i aktywnej społecznie wspólnoty lokalnej. Poprzez konsekwentne wdrażanie założonych celów i działań Miasto Augustów będzie mogło skutecznie reagować na najważniejsze wyzwania społeczne oraz rozwijać nowoczesną, opartą na współpracy politykę społeczną.

Uzasadnienie

Art. 16 b ust.1 i 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 1302) wskazują, że do zadań własnych o charakterze obowiązkowym gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględnia m. in. diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią określa: cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposoby realizacji strategii oraz jej ramy finansowe, wskaźniki realizacji działań.